49՝ ՏԱՐԻ Թիւ 1573 Կ. ՊՈԼԻՍ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ՕԳՈՍՏՈՍ 8 – 21 ՕԳՈՍՏՈՍ 1906 1 ՊԷՃԷՊ 1324 – 8 ՕՂԻՍՏՈՍ 1322

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte.
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԹՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պալաթ Ալի Ճատէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ կը չեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքիար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ՆԵՐՔԻՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یومی وسیاسی غزیتەدر
صاحب امتیازی: اوهانس فرید
اداره‌خانه‌سی: باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԿԱՆԽԻԿ Տարեկան Վեցամեայ
Պոլսոյ համար 80 ղր. 50 ղր.
Գաւառներու համար 108 » 60 »
Արտասահմանի համար 25 ֆր. 18 ֆր.
ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ 10 ՓԱՐԱ

ԸՆԹԱՑԻԿ ՄՏԱԾՈՒՄՆԵՐ

ՍԱՆԱՍԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Ո՞ւր է ճշմարտութիւնը.— Ինչո՞ւ մինչեւ հիմակուան քննադատութիւնները կարեւորութեան չտրուեցան.—Ո՞վ է պատասխանատուն.— Քննադատութեան կալուածը եւ ուղղութիւնը փոխել կ'ուզուի.—Խնդիրին սահմանը.—Մի չավայրերու ազդեցութիւնը կրթական հաստատութիւններու վրայ.— Կարի՞ն թէ պլուր.— Վարժարանին տեղափոխութիւնեն ի՞նչ շահ կարելի է ունենալ.—Ի՞նչ կը սպասենք Սանասարեան վարժարանէն եւ ի՞նչ իրաւունքով.

Գաւառներու բարձրագոյն դասընթացքի պէտքը լրացնող ազգ. միակ հաստատութիւնն եղող Սանասարեան վարժարանի շուրջը նոր չէ որ գանգատներ, տրտունջներ ու քննադատութիւններ երեւան կուգան. Տարիներէ ի վեր այդ քննադատութիւնները ընդհատ ընդհատ ծնունդ կ'առնէին՝ ժամանակ մը մամուլին ու հասարակութեան ուշադրութիւնը պահ մը այդ վարժարանին դարձնելու և ապա դրժբաղդաբար իրերը դարձեալ նոյն վիճակին մէջ պահելու համար.

Գանգատը նորէն բրթաւ. Բայց այս անգամ աւելի տխրաբոյթ և աւելի ցայտուն կերպով, այնպէս որ եթէ երբեք մինչեւ հիմա տակաւին միամիտներ կային որ կը հաւատային թէ յաջախ և նոյն իսկ բոլորովին ճշմարտութենէ հեռի էին մինչեւ հիմակուան քննադատութիւնները Սանասարեանի մասին, այլ եւս հարկադրուած են հաւատալու թէ՝ ողորմելի կացութիւն մը կը պարզէ այժմ այդ վարժարանի վարչական մասը, որուն ազդեցութիւնը կրնայ կրել ապահովաբար ուսումնական մասն ալ։ Որովհետեւ դպրոցի գործէն հակացողներ կրնան դիւրութիւնով ընդունիլ որ կրթական հաստատութիւններու ուսումնական մասը եթէ երբեք գլխովին կախում չունի և անմիջական առնչութենէն զուրկ է միւսնոյն հաստատութեան ընդհանուր վարչական եղանակէն, ուղղութենէն ու յարաբերական է անոնց հետ՝ ամենամեծ մասով։ Ու այս պարագային, երբ այդ մեծ հաստատութեան, որմէ շատ մեծ բաներ կ'ակնկալէ ժողովուրդը, վարչական մեքենան խանգարուած է, բնականաբար ոչ մէկը պիտի ընդունի որ այդ ներքին երկպառակութիւնն ու անկարգութիւնը բոլորովին անազդեցիկ մնացած պիտի ըլլայ ուսումնական և այլ տեսակէտներով։ Ժամանակ մը, երբ քննադատութիւններ հրապարակ նետուեցան, ուզեցին ժողովուրդը պահ մը համոզել թէ թշնամական և հակառակ ոգիէ առաջնորդուած հարուածներ էին ատոնք վարժարանին դէմ, թէ քննադատներն իւրաքանչիւրը ինչ ինչ հաշիւներ կ'ուզէր մաքրել անձնական նկատումներով, թէ այս ու այն խմբագրապետներու չարամտութիւններու արդիւնք էին ատոնք եւն.։ Հակառակը չեմ պնդեր, քանի որ հեռուէ հեռու անկարելի է որ ճիշդ և խղճամիտ քննութեան մը ենթարկուին այդ քննադատութիւնները և հետեւաբար այժմ ալ այս մասին հաստատող կամ վիսող մտերմամտութիւններու մղտնելու վիճակին մէջ ըլլայինք։ Կրնայ ըլլալ որ անձնական նկատումներ, անհատական հաշիւներ և չարաշահ ազդեցութիւններ ալ իրենց որոշ դերն ունեցած ըլլան այդ քննադատութիւններուն մէջ։ Մինչեւ ատեն կրնայ ըլլալ նաեւ որ թաքուն առաջադրութիւններ այդ կերպով լարուած ըլլային վարժարանին վարչական մարմնին և կամ հաստատութեան ընդհանուր կարգ ու սարքին դէմ։ Սակայն և այնպէս խնդիրին ամենէն էական և չհաղորդիւ կողմն այն է որ այսօր այդ բոլոր քննադատութիւններու մասին իրականութեանը հանդիսատես եղած էինք նոյն իսկ Սանասարեանցի սաներու վկայութիւններով, որոնք կուգան այլ եւս վերջ մը տալ ամէն ենթադրական հերքումներու, և հաստատել որ, տարաբաղդօրէն, Սանասարեան վարժարանը այսօր ինկած դրութեան մը մատնուած է՝ հնորհիւ վարչական կարգ մը յոռի ուղղութիւններու, անփոյթ և անհոգ պաշտօնավարութիւններու և հիմնովին անկախ կարծեցեալ տեսչական ըմբռնումներու, որոնց զոհ կ'երթան, աւա՜ղ, ժողովուրդին և մանաւանդ դաստաւորներու բոլոր կրթական յոյսերն ու բարձրագոյն հաստատութեան մը նուիրական անունը։ Այս մտածումը ինքնին կը բաւէ չարատանչ վիրաւորանք մը դնելու համար մեր մէջ, մեր արժանապատուութեան մէջ։

Աչքի առջեւ ունենալով այն լայն պիտոյէն, որ տրամադրելի կերպով կը վատնուի այդ հաստատութեան համար, կարելի՞ չէ սրտագին ցաւով չմտածել թէ՝ եթէ ոչ ապարդիւն, գոնէ նուազ համմասական արդիւնքի մը կը յանգին անմոռանալի բարերարին բաղձանքները, մինչդեռ նիւթական այդ գոհացուցիչ մատակարարութիւնով կարելի էր աւելին և չա՛տ աւելին ընել, և այսօր վերջապէս այս ողորմելի կացութեան, արդար քննադատութիւններուն և քաշքշուքներու չենթարկել վարժարան մը՝ որուն համար վարիչներու և պաշտօնեաներու վրայ պարտականութիւն կար միշտ աւելի՛ խղճամիտ, աւելի՛ անձնուէր և աւելի՛ արդիւնաւոր ներկայանալու։ Անձնական որևէ նկատում չունիմ այսպէս գրելու և բնաւ չեմ ուզեր մէկին կամ միւսին անհատականութիւններովը զբաղելու, կամ Սանասարեանի տեսչներուն կամ ուսուցիչներուն կարողութիւնները կասկածի տակ դնելու։ բայց միւսնոյն ատեն մաքիս հետ չեմ կրնար հաշտեցնել սա պարագան թէ, ինչո՞ւ այդ վարիչ և ուսուցիչ անձնաւորութիւնները, որոնց հմտութիւնները ամէն վստահութիւն կը ներշնչեն, նկարագրի բարութիւն, նուիրուած պաշտօնավարութիւն, խղճամիտ աշխատութիւն և անձնուէր գործունէութիւն մը ցոյց չեն տար և ժլատ կը գտնուին այդ մասին։ Բնական է որ ամէնն ալ միեւնոյն թերութեան մէջ չենք ուզեր տեսնել, քանի որ կը հաւատան թէ վարժարանին ուսուցիչներուն մէջ անձնուէրները, կարողները և խղճամիտները չեն պակսիր երբեք, և ատիկա կը հաստատուի արդէն նոյն իսկ դպրոցին պաշտօնէութեան մէջ այժմ գոյութիւն ունեցող անհամաձայնութիւններէն, գանգատներէն ու քննադատութիւններէն։ Ասոր հետ մէկտեղ թերացող պզտիկ դասակարգին համար անգամ խստապահանջ դատելի իրաւունք է կարծեմ։ Այդ թերացողները, որոնք տեսուչներն են կ'ըսուին ընդհանրապէս, ի՞նչ խիղճով կ'ուզեն ինքզինքին արդարացնել բարերարի կտակին գործադրութեան սուրբ գործին մէջ, ի՞նչպէս կրնան հանդուրժել որ անհաչիւ վատնուած այդ գումարները՝ խղճամտօրէն չգործածուին կրթութեան գործին մէջ, և այժմ այնչափ դասատուներ կրէ հաստատութիւնը, որուն միակ յանցանքն է եղեր անձնուէր և խղճամիտ վարիչներ չունենալը։ Ո՞վ կրնայ ըսել թէ վստահութեան չարաչար գործածում և զեղծում չեն ասոնք։ Ո՞ւր ուրեմն բարերարին նպատակը, բաղձանքն ու հակայ գործը։

Եթէ երբեք այդ վարիչները, որոնց անձնականութեան հետ գործ չունինք բնաւ և ո՛չ ալ իրենց ուսումնական կարողութեանը վրայ կասկած, քիչ մը աւելի շրջահայեաց ըլլային, գեղանային օգտուիլ մինչեւ հիմակուան քննադատութիւններէն, հոգ չէ թէ քինախնդիր ոգիով գրուած ըլլային անոնք, ճանչնային իրենց կոչումին նուիրականութիւնն ու պաշտօնին բարձրութիւնը, և առանց յափրանալու իրենց տրուած լիաբուռն թոշակներէն՝ քաջալերուէին և նոր կորով դնէին իրենց գործունէութեանը մէջ, փոխանակ թուլնալու և իրենց պարտականութիւններուն մէջ թերանալու, այն ատեն ապահովաբար ներկայ խղճահարութիւնը չպիտի ունենային և պիտի կրնային բարձր դիրքի մը վրայ պահպանել միշտ վարժարանին գուրգուրոտ անունը։ Սակայն որովհետեւ իրենց առջեւ յաւերժապէս ապահովուած նիւթականի մը գաղափարն ունէին և մշտական պաշտօնավարութեան մը կտակը, սանձարձակ և առանց որևէ արդարացուցիչ նկատումի շրջունակեցին իրենց ընթացքը, առանց ուշ դնելու իրենց շուրջը յարուցուած բողոքներուն ու դժգոհութիւններուն, վստահ ամէն կերպով թէ՝ իրենք ժողովուրդին հաշիւ տալու պարտականութիւն մը չեն զգար և թէ այդ գանգատներու մասին կրնան խնամակալութիւնը որևէ կերպով համոզել։ Մինչդեռ ազգին կը մնար հասարակութիւնը, որ վերջապէս իրաւունք ունէր օր մը գործուած զեղծումներուն հաշիւները պահանջելու և ամէն բան մերկապարանոց մէջտեղ դնելու, վասն զի այդ հաստատութիւնը միմիայն տեսչութեան, ուսուցչութեան և Սանասարեանցիներու չէ՛ր որ կը վերաբերէր, այլ միանգամայն անո՛ր ալ՝ որ ժողովուրդ, հայնք կը կոչուէր։

Արդիւնքն ալ տեսնուեցաւ արդէն։ Վարժարանին անո՛ւնը աղարտուեցաւ, զեղծումները հրապարակ դրուեցան ու միանգամ ընդ միշտ հիմնական կարգադրութեան մը սուր պէտքը չեշտուեցաւ՝ փրկելու համար զայն դէթ բարերարին կամքին, նպատակին ու կտակին նուիրականութեան հանդէպ գործուած դատապարտելի զանցառութիւններէն, որոնց թեար դառնալը Սանասարեանի պէս հաստատութեան մը երբեք չպիտի ուզէինք պատշաճեցնել։ Եւ ի՞նչ տխուր փորձառութիւն որ քաղուեցաւ սա էր թէ ուսումը ու բարոյականը, միաբը ու սիրտը իրարմէ չա՛տ տարբեր բաներ են, քանի որ օրինակը նո՛յն իսկ համալսարանականներէ է որ կուգայ։

Հետզհետէ այս խնդիրին լուսաբանութեանը համար գրուած յօդուածներ աւելի պիտի գան պարզել թէ որո՞նք են լուն պատասխանատուները՝ Սանասարեան վարժարանին վարչական այս խանգարման գործին մէջ։ Ու երբ խնդիրին սա վիճակին մէջ, երբ դեռ պէտք կայ զայն ծեծելու, տեղափոխութեան խնդիր մը կը դրուի մէջտեղ, բնական է որ մարդ հաչիւ մը ուզէ տեսնել ատոր մէջ, խորհելով որ այս կերպով ուղղակի կ'ուզուի քննադատութեան առանցքը փոխել և խնդիրին կալուածն ու ուղղութիւնը դարձնել ուրիշ կողմ մը, որպէս զի ուշադրութիւնները ուրիշ մեկնակէտներու վրայ լարուին։ Բայց խնդիրը հոն չէ թէ պէ՞տք է փոխել Սանասարեանի տեղը թէ ոչ, այլ թէ, ինչո՞ւ այս տխուր կացութիւնը այդ հաստատութեան մէջ։ Մինթէ արդի տեսչոյն օգնո՞ւ ը՞ն։ տեղն ու հո՞ղն են պատասխանատուները՝ այս քննադատութիւններու հիմերուն։ Ի՞նչ ընէ տեղը, երբ դպրոցի յոռի վարչութիւն մը կայ։ Նէ արդէն վարչական այդ եղանակով, գործունէութեան միեւնոյն պայմաններով այս միեւնոյն զեղծումները չը՞ պիտի գործուէին, եթէ Սանասարեանը ուրիշ տեղ մը ըլլար։ Որչա՞փ խեղճ մէջոց քննադատութիւններու դէմ իր անուղղակի պաշտպանութիւն։ Ի՞նչ հարկ այլ խնդրի, երբ դպրոցի ներքին վարչութիւնն է որ կը խանգարուի, երբ քահանայ ուղղութիւններ կ'ուզուն զեկավարել դպրոցը, երբ բարերարին կտակը չյարգուիր պահանջուած խղճմտութիւնով։ Կ'ընդունինք թէ, այո՛, եթէ Սանասարեան վարժարան գտնուէր այնպիսի միջավայրի մը մէջ, ուր օտար բարձրագոյն վարժարաններ ալ գրտնուէին, և այս եղանակով մրցում մը առաջ գալով թերեւս այսօրուան ոգեղխնդիրները մէջտեղ չգային, սակայն ատիկա բաւական չենք համարիր արդարացնելու համար վարչական շատ մը զեղծումներ, զորս գործելու իրաւունք չունէին բնաւ Սանասարեանի վարիչներ՝ մրցումէ, գօնթրոլէ և հակազդեցութիւններէ զերծ մնալնուն համար։ Ուշի՞ և արդարութեան ձայնը կար վերջապէս։

Միջավայրերու ազդեցութիւնն ու դերը չա՛տ մեծ է կրթական հաստատութիւններու համար, և քանի որ միեւնոյն ատեն Սանասարեանի փոխադրութեան խնդիրն ալ հրապարակի վրայ լուծել կ'ուզուի, կ'արժէ պահ մը ալ անդրադառնալ այդ հարցին, և համառօտակի առաջ բերել փոխադրութեան անհրաժեշտութիւնը։ Սանասարեան վարժարանը՝ եզակի դիրք մը գրաւելով Կարինի և շրջականերուն մէջ, բնականաբար, տեսչական սա թոյլ գործունէութիւնով, միշտ միեւնոյն կամ աւելի վար ատիճաններու վրայ պիտի մնար, քանի որ մրցում և գրգիռ գոյութիւն չպիտի ունենային։ Միեւնոյն ատեն տեսուչներ երկար տարիներ Կարինի մէջ մնալով տեսակ մը որջացում պիտի ունենային, իրենց շրջանակը կազմէին, ժողովրդական խաւերու մէջ համակիրներ ձեռք բերէին այլ և այլ միջոցներով և հետեւաբար՝ լ պիտի չուզէին անսալ այն բոլոր քննադատութիւններուն՝ որոնք, ինչպէս իրենք կ'ըսեն, հակակիրներէ կուգային։ Երբեակ տեսչութեան ուղղութիւնը ինքնին անհամաձայնութիւն պիտի ստեղծէր օր մը չէ օր մը, քանի որ այսօր ամէն քաղաքակիրթ երկիր ալ ընդունած է կրթական գործին մէջ կեդրոնացումի դրութեան գերազանց օգտակարութիւնը, և ատոր հակառակ անպատեհութիւններէ զերծ չէ ապակեդրոնացումը։ Ասոնք բոլորը տեղի ունեցան մինչեւ այսօր, մինչ Սանասարեան մնացած է Կարինի մէջ՝ իր ներքին բովանդակ կազմակերպութիւնով և այսօրուան դատափետուած վարչութիւնով։ Օգտակար է Սանասարեանը վերցնել ուրիշ տեղ մը, տարբեր միջավայրերու մէջ, ուր կից կամ մօտ օտար բարձրագոյն հաստատութիւններ գոյութիւն ունենան, ջնջել ապակեդրոնացման դրութիւնը՝ տեսչական գործին մէջ և միակ տեսչի մը յանձնել, միջավայրը, դպրոցին վարչութիւնն ու պայմանները հիմնական փոփոխութեան ենթարկել, որպէս զի որջացումները վերջանան, արժանիքներ երեւան գան, զեղծումները մեռեալ մնալով չքաջալերուին և հաստատութիւնը իր ճակատէն սրբէ ամէն արատ՝ իբրեւ տիպար հաստատութիւն մը, որ ամէն կերպով համապատասխանէ անմահ բարերարի կտակին։ Վարժարանին այդ բարեկարգ վիճակին մէջ է անա որ պիտի սպասենք բարձրագոյն իմամատ կրթութիւնը, որուն ամէնէն աւելի կրնայ ծառայել Սանասարեանը՝ մրցելով միւսնոյն ատեն օտար հաստատութիւններուն հետ, որոնք այսօր բաւական իրատամբ համարում կը վայելեն մեր մէջ։

Կը յուսամ թէ չարաչար չպիտի մեկնուիմ Սանասարեանցի մը չըլլալուս համար, որովհետեւ վերջապէս իր անհատ՝ իրաւունք ունինք հետաքրքրուելու կրթական հարցերով և անկեղծօրէն պարզելու մեր մտածումները՝ անձնականութեան զեռուռ խնդիրներէ իսպառ հեռի։

ԴԱՎԻԹ ՕՋԱՆԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԸ ՎԱԼԲԱՐԷԶՈՅԻ ՄԷՋ

ԱՄԲՈՂՋ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ «ՆԱՑԷ ՖՐԱՅԷ ԲՐԷՍԷ»Ի ՇԱԲԱԹ ՕՐՈՒԱՆ ՎԵՐՋԻՆ ԹԻՒԷՆ

Վալբարէզո, Հարաւային Ամերիկայի արեւմտեան ծովեզերքին վրայ ամէնէն մեծ ծովային և առեւտրական քաղաքը, ամենամեծ մասամբ աւերակ դարձաւ երկրաշարժէն։ Այս ահռելի լուրը ամբողջ աշխարհը ցնցեց և յիշեցուց դարձեալ պատկերը այն մեծ աղէտներուն, որոնք այս տարի գրեթէ իրարու յաջորդեցին։ Նախ Քուրիէի աղէտքը, որուն զոհ գացին հազարէ աւելի հանքագործներ, որոնք խորանդունդ խաւերէն ածուխ դուրս կը հանէին։ Ցետոյ լուր եկաւ թէ Վեսուվի նոր բորբոքումը բազմաթիւ դիւղեր աւերակ դարձուցած է, մինչ միեւնոյն ժամանակ մարած կարծուած Սթրոմպոլի հրաբուխը դարձեալ սկսաւ իր ազդեցիկ գործունէութիւնը։ Դրեթէ անմիջապէս իրարու ետեւէն եկան ահռելի լուրերը ա՛յն երկրաշարժի ցնցումներուն, որոնք Սան Ֆրանչիսքոն աւերակներու կոյտ մը դարձուցին։ Այն ատեն արդէն կարծիք յայտնուեցաւ թէ բոլոր այս աղէտները կրնան իրարու հետ կապակցութիւն ունենալ։ Փճացումի զանազան ձեւերուն մէջ, թունաւոր կազերու բորբոքումին, հրաբուխի պայթումին, երկրի խաւերուն վերադասումներուն մէջ կը տեսնուի միեւնոյն աղէտքը, որուն զոհ գացին հազարաւորներ։ Բայց գիտնականները համակարծիք չեն թէ այս բոլոր աղէտները իրարու հետ առնչութիւն ունի, յայտարարելով որ տակաւին ապահով չէ այն որոշումը թէ հրաբխային և երկրաշարժական աղէտները իրարմէ կախում ունին։

Վալբարէզոյի երկրաշարժը հիմա կրկին մէջտեղ պիտի հանէ տարբերուն այս բոլոր աղէտներուն առնչութեան խնդիրը կամ կասկածը։ Եթէ կայ այս պիտի նմանութիւն մը Սան Ֆրանչիսքոյի երկրաշարժին հետ, պէտք է ըսել թէ նոյն թաարին մէկ նոր արարուածն է ասիկա։ Տակաւին չեն մոռցուած Սան Ֆրանչիսքոյի լուրերը։ Ո՛չ միայն երկիրը շարժեցաւ և հսկայ չէնքեր փլան, ինչպէս յիշատակագրական Բաղաքապետարանը, այլ անդունդներ ալ բացուեցան, որոնցմէ դուրս խոյացան մանաւոր չոգիներ, և ինչ որ չկրցաւ փճացնել երկրին դղրդումը, փճացուցին անաւոր հրդեհներ։ Նոյնը եղած է հիմա Վալբարէզոյի մէջ։ Ո՛չ միայն ցնցումները փլցուցին տուներուն պատերը, այլ նաեւ քաղաքին բոլոր մասերուն մէջ ահռելի հրդեհ մը իր կատաղութիւնը ցոյց տուաւ։ Հարիւրաւոր մարդիկ տուներուն փլատակներուն տակ թաղուեցան, ուրիշ չատեր զոհ եղան բոցերուն, և ինչ որ աւելի

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹՈՒԹՕՂԸ 91

ԶՈՒՐԱՃԱԼԻ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՇՐՋԱՆԸ

ՀՈՎԱՆՈՅԻ ՄԸ ՍԻՐՈՅՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԻԲ.

Բնիկը չուտափոյթ քայլերով կ'առաջնորդէր ուղեւորներուն, որոնք հաղիւ ժամանակ կը գտնէին անոր հետքերուն հասնելու։ Տեղացին արդէն վարժ՝ այսպէս արագ արագ քալելու, կը սուրար դրեթէ միշտ իրմէ հարիւր քայլ ետին ձգելով ուղեւորները։ Միլիոնատէրը պահ մը ընդվզած՝ այս սարկական համակերպութենէն,

— Բայց ինչո՞ւ կը հետեւինք այս մարդուն, ըսաւ, ո՞ւր կը տանի մեզ, որո՞ւ կողմէ եկած է, ի՞նչ պաշտօն ունի. այս ամէն մանրամասնութեանց նկատմամբ բան մը չգիտնալ ու բոլորովին անծանօթ մէկու մը յանձնուիլը քիչ մը շատ սարկական չէ՞ գաներ։

Ուղեւորներուն ամէնքն ալ պահ մը կանգ առին, Սըր Ճէյմս Կուպի արգարացի գտնելով հանդերձ միլիոնատէրին դիտողութիւնը,

— Բայց ի՞նչ կրնայինք ընել, ըսաւ, միթէ ընդդիմանալ կամ յամառիլը օգտակար պիտի ըլլա՞ր։

— Բայց քանի որ մեզի առաջնորդող բնիկը ալէկ գէշ անգլիերէն մը գիտէ, գոնէ կրնայինք իրմէ բացատրութիւն պահանջել։

— Շատ լաւ ուրեմն, բան մը կորսնցուցած չենք, հիմա ալ կրնանք տեսնել այդ գործը։ Սըր Ճէյմս Կուպի ձայնը բարձրացուց ու երբ բնիկը կանգ առաւ ու իրենք հասան,

— Պարո՛ն, ըսաւ թարգմանին երեւոյթով մը, մենք չար մարդիկ չենք և բնաւ յոռի դիտումով չէ որ եկած ենք ձեր երկիրը։ մենք պարկեշտ ու մարդասէր անձինք ենք, պարզ պտոյտի մը համար հոս եկանք և կը տեսնենք որ ձեր հայրենակիցները մեր կեանքին սպառնալու չափ թշնամութիւն կը ցուցնեն մեզ դէմ։

Բնիկը ասոնց ամէնքը մտիկ ըրաւ առանց ո՛ւ և է պատասխան տալու։

Երիտասարդը շարունակելով խօսիլ,

— Լսէ՛ք, կ'աղաչեմ, ըսաւ, ո՞ւր կը տանիք մեզ։

Բնիկը լակոնական ոճով մը,

—Աղէկ կ'ընէք որ առանց ժամանակ կորսնցնելու ինձ հետեւիք, ըսաւ։

—Բայց պարոն, ո՞ւր պիտի տանիք զմեզ, նկատողութեան առէք որ փափկակազմ կին մըն ալ կայ մեր մէջ և ամէն տեղ սովորութիւն է յարգել կիները, տղաքն ու տկարները, դուք ադ պայմանն ալ անտես ըրած էք ու կը խոչտանդէք մեզ չարաչար տաժանքներով։ Արդէն օրերէ ի վեր բաւական մաքառեցանք, հիմայ ալ կ'երեւայ թէ ձեզ հոս զրկողը կ'ուզէ նոր չարչարանք մը աւելցնել մեր անտանելի տառապանքներուն վրայ։

Բնիկը թէեւ լաւ կը հասկնար խօսուածները, սակայն պատասխանելու համար դժուարութիւն կը քաշէր կամ չէր ուզեր պատասխանել։

Միլիոնատէրը անոր տատամսումը տեսնելով առաջացաւ ու մտերմական շեշտով մը,

—Պարո՛ն, ըսաւ, քանի որ անգլիերէն կը հասկնաք, ըսել թէ ձեր միւս հայրենակիցներուն չէք նմանիր ու գիտէք թէ այս վայրի անտառներէն ու լերկ դաշտերէն անդին քաղաքի կեանքը կայ ուր մարդ անուշ ապրելու կ'ուզէ, կը խմէ կը վայելէ և վերջապէս հաճոյքին ամէն տեսակին ծուծը կը հանէ. արդ չեմ գիտեր թէ այս ամէն վայելքներուն համը գիտցող մարդ մը ինչո՞ւ անօթի ծարաւ ապրի այս վայրենաբարոյ տեղը, ես հարուստ եմ, գրեթէ աշխարհի ամէնէն շատ ոսկի, արծաթ, ապարանքներ, հայլի, կերպաս, շաքար, բրինձ, պաքսիմատ, ուխքի ունեցող մարդը, քեզի համար մինչեւ կեանքիդ վերջին օրը ինձ հետ ապրիլ ու ասոնց ամէնքը վայելելու առիթը եկած է հիմա. բարեկամութիւն ցոյց տո՛ւր, ազատէ զմեզ այս տեղէն, մեր երկիրը ճամբորդելու միջոց մը ձեռք անցուր սա ալ աշխարհի ամէնէն երջանիկ մարդը ըլլալը քու ձեռքդ է։

Բնիկը այս ջացուցիչ խոստումներուն առջեւ ստիպուեցաւ լուրջ ընթացք մը առնելու, անոր դէմքին մը-տածկոտ երեւոյթէն յայտնի էր որ մարդը վճռական որոշում մը տալու կը պատրաստուէր։

Երեւոյթը բարենչան էր, ուղեւորներուն ամէնքն ալ ոգեւորուեցան միլիոնատէրին այս գիւտէն. արդարեւ նիւթական խոստումը բոլորովին յեղաշրջած ըլլալ կը թուէր զգացումները մարդուն, որուն բերէն կախուած կը մնային ամէնքն ալ։

Միլիոնատէրը երկիթը տաք տաք ծեծելու փութաջանութեամբ,

— Հարստանալու, երջանկանալու առիթը հաղիւ մէկ անգամ մարդուս ձեռքը կ'անցնի, ըսաւ, ահաւասիկ դուն ալ հիմա երջանիկ ապրելու բախտին առջեւ կը գտնուիս, մեզի չարիք գործելով ի՞նչ կը շահիս, մենք քու թշնամիներդ չենք, ոչ իսկ կը ճանչնաս զմեզ. ինչո՞ւ առանց ո՛ւ և է վարձք ստանալու չարիք գործես, երբ անդին ամէն բարօրութիւն կը խոստացուի քեզ բարիք գործելու համար. մի՛ տատամիր տո՛ւր որոշումդ, օ՜ն ըսէ մեզ, բարեկամ ըլլալ կ'ուզե՞ս։ երջանիկ ապրիլ կ'ուզե՞ս։ եթէ կին, զաւակ, ընտանիք ունիս, անոնք ալ թո՛ղ քեզի հետ գան. իսկ եթէ հոս մնալ կ'ուզես, ես հոս ալ ամէն վայելք կրնամ հայթայթել քեզ։

Ձամբուն ամբողջ երկայնքը՝ հոն ու հոս չարուած էին բնիկներ իրենց ընտանիքներով ու զաւկներով, որոնք թշնամական ակնարկներ կ'ուղղէին ուղեւորներուն։ Սըր Ճէյմս Կուպի, կարծելով որ բնիկը՝ հայրենակիցներէն կը քաշուի իրենց հետ խօսքի բռնուելու,

—Մի՛ բռնադատէք, Սըր Տավիտ, ըսաւ, երբ առանձին տեղ մը հանենք, հո՛ն խօսեցնել կուտանք։

(Շարունակելի)

սոսկալի է, յանկարծ սկսաւ ճաթռիլ հողը՝ որուն վրայ մարդիկ իրենց տուները չմնան էին, որով հրդեհը աւելի ճարակ գտաւ, աղատարար գործը դժուարացաւ զօրացաւ, սոսուարացաւ ընդհանուր անապահովութեան դգացումը և մահուան անձկութիւնը։ Վալպարէզօ եւս Սան Ֆրանչիսքոյի պէս է, վաթսուն տարի առաջ երկրաշարժէն կործանեցաւ և նոր շինուեցաւ. հաստատուած է հրաբխային գետնի վրայ, որովհետեւ Ամերիկայի ամբողջ արեւմտեան եզերքը երկրաշարժային գօտիի մը մէջ ամփոփուած է, և Խաղաղական Ովկիանոսի սահմաններուն մէջ երկրաշարժները բնաւ լռած չեն։ Այս պարագան ոյժ կուտայ սա՛ կարծիքին թէ նո՛յն այն թաքուն ոյժերն են որ կործանեցին Սան Ֆրանչիսքօն և Վալպարէզօն, և հիմակ ալ չորս ամսուան առերեւոյթ դադարէ մը վերջ դարձեալ ի գլուխ հանեցին իրենց փճացման գործը։

Այս տեսակ աղէտներուն առջեւ մարդուն ձեռքէն կարեկցութենէ զատ ուրիշ բան չի դար։ Այսօր Սան Ֆրանչիսքօ նորէն պիտի շինուի, որուն հակայ տուները երկրաշարժէն կործանեցան, որուն ջուրի խողովակները, կազի խողովակները փճացան, ինչպէս նաեւ թրամուէյի գծերը։ Նոյնը պիտի ըլլայ ապահովաբար Վալպարէզոյի համար։ Երբ Սան Ֆրանչիսքօ կործանեցաւ, Ուաշինկթընի ելմտական պաշտօնաբանը 10 միլիոն տոլար փոխ տուաւ, նախագահ Ռուզվէլթ օգնութեան աղաղակ մը բարձրացուց, Ծերակոյտը և Երեսփ. Ժողովը միլիոններով վարկ քուէարկեցին, և Քարնէկի, Քարիւզի Ընկերութիւնը հարիւր հազարաւոր տոլորներ նուիրեցին։ Մեծ ասիճանի վրայ նպաստի գործ մը բացուեցաւ։ Այս պահուս Ռիօ-Եանէյրոյի մէջ համամերիկեան համաժողովը կը գումարուի, և հոն ալ մեծ անձկութիւն պիտի պատճառէ Վալպարէզոյի երկրաշարժին լուրը։ Համամերիկեան գաղափարին ի՛նչ ոյժ և կորով ունենալը պիտի երեւի կործանեալ քաղաքին նպաստելու եղանակէն։

Վալպարէզոյի երկրաշարժին վրայ տեղեկագիր

Վալպարէզոյի երկրաշարժին և անոր հետ կապ ունեցող հրդեհին վրայ եկած լուրերը մեծ մասամբ Նիւ Եորքէն կը հասնին։ Ասոնք հակասական են, և սակաւին որոշ կերպով ցոյց չեն տար աղէաքին մեծութիւնը և հետեւանքները։ Իրողութիւն է թէ երկրաշարժը կործանարար սաստկութիւն մը ունեցած է, թէ բազմաթիւ շէնքեր մասամբ քանդուած, մասամբ այրած են, և թէ անոնց տերակներուն ներքեւ հարիւրաւոր մարդիկ իրենց մահը գտած են, բայց ո՛չ ա՛յնքան կատաղութեամբ որքան Սան Ֆրանչիսքոյի մէջ։ Ցնցումները այնքան չկրկնուեցան, և այնքան երկար չտեւեցին։ Բայց երկրաշարժը Վալպարէզոյի վրայ միայն չսահմանափակուեցաւ, այլ ինչպէս կ'երեւի, Քիլիի ծովեզերքին երկայնքն ալ տարածուեցաւ, նաեւ Անտեան լեռնաշղթային վրայ, որովհետեւ կը տեղեկագրուի թէ Արժանթինի Մէնտոզա քաղաքն ալ ծանր կերպով վնասուած է։ Բայց մանրամասնութիւնք տակաւին կը պակսին, քանի որ հեռագրական հաղորդակցութիւնք ցամաքի ընդարձակ մէկ միջոցին վրայ խզուած են, և նաեւ ընդծովեայ քանի մը հեռագրական պայմաններ։ Ցարդ առնուած տեղեկութիւններուն նայելով, երկրաշարժը երէկ չէ կրկնուած։ Պէտք է սպասել մինչեւ որ ուղղակի Վալպարէզոյէն հեռագիրը հաղորդէ աղէաքին զոհերուն, վնասներուն լուրերը։

Երկրաշարժին սասփոփիւնը

ԼՈՆՏՈՆ, 18 Օգս.—Ուղղակի Վալպարէզոյէն կամ Մէնտոզայէն լուր չկայ, ինչ որ ենթադրել կուտայ թէ հեռագրական գիծերը և ընդծովեայ պարանները խզուած են։

Ուաշինկթընի երկրաշարժի ցնցումները չափող գործիքին կայարանէն հետեւեալը կը հեռագրուի այս գիշեր.—Ժամը եօթը հինգ վայրկեան և 22 երկվայրկեանն ուրեմն խիստ խառնաշփոթութիւն մը, երկար ատեն մերթ հանդարտօրէն։ Մէն մի ցնցում 18էն 40 երկվայրկեան տեւեց, իսկ գործիքներուն խառնաշփոթութիւնը քանի մը ժամ տեւեց, և դադրեցան կէս գիշերին, Ուաշինկթընի ժամացոյցով։ Ամէնէն ծանր ցնցումները պատահեցան ժամը եօթը քառասուն երկու վայրկեան և 26 երկվայրկեանին։

Ուայթ կղզիին (Անգլիա) երկրաշարժի կայարանը կը ծանուցանէ թէ առաջին ցնցումները դիտուեցան ուրբաթ առաւօտ ժամը 12.24ին, ինչ որ կը համապատասխանէ Վալպարէզոյի ժամացոյցով կէս օրէն վերջ ժամը 7.15ին։

Ուաշինկդընի մէտէորաբանական կայարանէն և Ուայթ կղզիի կայարանէն լուրերը համաձայն են թէ այս երկրաշարժը Սան Ֆրանչիսքոյէն ի վեր ամէնէն սաստիկը եղած է. այն կարծիքը կայ որ այս երկրաշարժին կեդրոնը ո՛չ թէ Վալպարէզոյի մէջ, այլ չատ աւելի հեռու հիւսիս կը գտնուի։

Առաջին հեռագիրները ըսին թէ ընդծովեայ գիծերը բոլորովին ընդհատուած են։ Յետոյ հաղորդուեցաւ թէ գիծերը դարձեալ վերահաստատուած են, և թէ վնասները քիչ են Վալպարէզօ քաղաքին մէջ։ Վալպարէզօ եւս երկրաշարժի ցնցումներուն դիմանալու ձեւով շինուած էր Սան Ֆրանչիսքոյի պէս, բայց հրդեհը գործը ապրեց։ Նիւ-Եորքէն եկած լուրերուն նայելով սակայն, վնասները նոյնքան մեծ չեն համեմատաբար Սան-Ֆրանչիսքոյի։

Վալպարէզօ երկրաշարժի զոհ եղած է նաեւ 1730ին, 1822ին, 1839ին և 1873ին, բայց ո՛չ այսքան սաստիկ։ Նոյնը նաեւ ըսուեցաւ Սան Ֆրանչիսքոյի համար։

Տէյլի Թելեկրաֆի Նիւ-Եորքի թղթակիցը կ'ըսէ թէ մինչեւ երէկ իրիկուն նոր բան մը չպատահեցաւ, որ հաստատէր Նիւ-Եորքի մամուլին յուզումնալից լուրերը։ Նոյն թերթին մէկ նոր լուրին նայելով, երկրաշարժը մինչեւ Մէնտոզա քաղաքը այցելեր է և հեռագրական հաղորդակցութիւնները խզուած են։ Թէեւ բնակիչներուն մէջ ահ ու սարսափ կը տիրէ, բայց կ'ենթադրուի թէ վնասը մեծ չէ։

Վալպարէզոյէ մասնաւոր լուր մը, որ երէկ կէս օրին Նիւ-Եորք հասաւ, կ'ըսէ թէ Վալպարէզոյի մէջ գործերը առ այժմ դադրած են, բայց թէ մարդու կորուստ քիչ է։

Լիմայի վրայէն եկած լուր մը կ'ըսէ թէ երկրաշարժը արտասովոր կերպով սաստիկ եղած է։ Քաղաքին մէջ հաղորդակցութիւնը ընդհատուած է։

Աւերումները Վալպարեզոյի մէջ

ՊԵՐԼԻՆ, 18 Օգս.— Վալպարէզօ մեծ մասամբ աւերակ դարձած է, և կրկնուած են Սան Ֆրանչիսքոյի աղէաքին բոլոր սարսափները։ Դժբախտ քաղաքին զանազան մասերուն մէջ հրդեհները կը ճարակին կատաղութեամբ։

Նիւ Եորքէն դարձեալ կը հեռագրեն.— Վալպարէզոյի մէջ բազմաթիւ շէնքեր կործանող երկրաշարժը երէկ գիշեր ղդացուեցաւ նաեւ Քիլիի և Արժանթինի մէջ։ Քիլիի ներսերը տանող բոլոր հեռագրական գիծերը խորտակուած են։ Վալպարէզոյի մէջ շատ շէնքեր աւերակ դարձած են, և հարիւրաւոր մարդիկ փլատակներուն ներքեւ թաղուած։ Երկրաշարժին պատճառած միջոցին բոլոր թատրոնները և սրճարանները լեցուած էին։

Մէքսիքայի ընդծովեայ պարաններուն ընկերութիւնը կը ծանուցանէ թէ Հարաւային Ամերիկայի արեւմտեան ծովեզերքին վրայ իր սպասարկութիւնը ընդհատուած է։

Նիւ Եորքէն դարձեալ կը հեռագրուի.— Ընդծովեայ պարաններուն պաշտօնեաները ծովեզերք փախեր են, բայց այս առաւօտ դարձեալ Վալպարէզօ եկեր են, ուրկէց կը հեռաւի թէ քաղաքը բոլորովին կործանած չէ։

Գիշերը քանի մը սաստիկ ցնցումներ ալ տեղի ունեցան։ Կը վախցուի թէ մեռեալներուն և վիրաւորներուն թիւը մեծ է։

Ուաշինկթընէ կը հեռագրուի.—Արտաքին գործոց պաշտօնարանը ցարդ ի զուր աշխատած է Քիլիի իր ներկայացուցիչին հետ հաղորդակցութեան մտնելու։ Անկարելի էր ոեւէ մանրամասնութիւն ուղղակի անորմէ։ Ընդհանուր տպաւորութիւնը ա՛յն է որ արեւմտեան ծովեզերքին վրայ չատ մեծ աւերումներ տեղի ունեցած են։

Լոնտոնէ կը հեռագրեն.—Վալպարէզոյի երկրաշարժը տեղի ունեցաւ երէկ իրիկուն ժամը 7.40ին։ Զանազան ցընցումներ արագ արագ իրարու յաջորդեցին։ Երկրաշարժին կ'ընկերանար հրդեհը, և ասոր համար մամուլդ ահուսարսափը իր ծայր աստիճանին հասաւ Վալպարէզոյի մէջ։ Ընդծովեայ պարաններուն պաշտօնեաները փախան իրենց բաց օթեայ տաղաւարները։

Երկրաշարժէն չահագրգռուող ապահովագրական ընկերութեանց մեծագոյն մասը բրիտանական է, բայց ապահովագրական վնասներուն գումարը Սան Ֆրանչիսքոյի մէջ եղածին չափ մեծ չէ։

Լօս Անտէս մօտ արեւելեան ընդծովեայ պարանը ընդհատուած է մինչեւ 50 մղոն Վալպարէզոյի ներսերը։ Արեւմտեան Եունիրն Պարանը Վալպարէզոյի հետ հաղորդակցութեան մէջ է Կալվէսթընի ճամբով։ Կը թուի թէ երկրաշարժին կեդրոնը Նօս Անտի և Վալպարէզոյի միջեւ կը գտնուի։

Համպուրիէն կը հեռագրուի.—Երկրաշարժի այս տեղի կայարանը ճշդիւ ցոյց տուաւ Վալպարէզոյի երկրաշարժին նշանները։ Առաջին երկու ժամերուն շարժագիրը կէս գիշերէն վերջ ալ չորս զօրաւոր ցնցումներ ևս նշանակեց, որոնք աւելի զօրաւոր էին քան Սան Ֆրանչիսքոյի ամէնէն զօրաւորները։ Յաջորդ փոքր ցնցումներն ալ աւելի երկար տեւեցին քան Սան Ֆրանչիսքոյի ցնցումները։ Վալպարէզօ այրեր է ամբողջ գիշերը, և հարիւրաւոր դիակներ փլատակներուն ներքեւ կը մնան։

Սանթիակոյի համար ալ վախ կայ, թէեւ ամբողջ Անտեանց շղթանակէն որոշ լուր չկայ հեռագրական հաղորդակցութեանց ընդհատման հետեւանօք։ Կը վախցուի թէ Իքիք քաղաքը, որ հանքային մեծ կեդրոն մըն է, կործանած ըլլայ, ինչպէս 1877ին անգամ մը պատահեցաւ, երբ այդ քաղաքին բոլոր տուները փլան։ Անդիլեանց մէջ ալ զգալի եղաւ ցնցումը։ Անդիլեան գաղթավայր Սանթա Լիւսիայի մէջ գիշերը չիրուն ցնցումներ զգացուեցան։ Ճամբիքայի մէջ եւս նոյնպէս։

Հարաւային ամերիկեան գործարաններու շատ մը մասնաճիւղեր Նիւ Եորքի մէջ լուր առին թէ Վալպարէզոյի պաշտօնական չէնքերը և բոլոր տուները կործանած են։ Հարիւրաւոր անձեր հրդեհին զոհ գացած են։

Քիլի եւ Քիլիցիք

Անտեանց և Խաղաղական ովկիանոսի միջեւ նեղ լեռնագօտին, Քիլի, արտասովոր երկիր մըն է։ Քօրտելեանց լեռնաշղթային ձիւնապատ գլուխները ծովուն վրայ կը նային միջին լեռնաշղթային դուրս ցցուելով։ Ամէն կողմ չոր ու մերկ աւազաքար, տեղ տեղ կրանիթ, դուրս կը ցցուին գետնէն։ Փեռեկուած հովիտներուն մէջ միայն հաւաքուած է հողը, որ առաւ բուսականութիւն մը ունի։ Ընդհանրապէս հիւսիսէն մինչեւ Քօքէնպօ անպտուղ և անջրդի է, Քօքէնպոյէն հարաւ ջրաբեր, բարեչէն, «նոր աշխարհի պարտէզը»։ Բայց հիւսիսային անպտուղ Քիլի հարուստ է հանքային տեսակէտով, որ անսպառելի արդիւնք կը մատակարարէ։

Վալպարէզօ, Քիլիի և ամբողջ արեւմտեան ծովեզերքին ամէնէն մեծ նաւահանգիստը, անտառախիտ և անջրդի սահմանի մը մէջ կը գտնուի։ Բարձր լայն լեռնագօտի մը կը շրջապատէ ընդարձակ ծովածոցը կիսաքաղաքական։ Լերան կողերէն քանի մը աղբիւրներ կը ժայթքեն, և կ'երթան անհետ կ'ըլլան խորունկ հովիտներուն ծոցը։ Հովտին երկու կողմերուն վրայ կը հանդչին լերան զառիթափերը, որոնց վրայ տուներ ցանուած են, ինչ որ արտասովոր երեւոյթ մը կուտայ քաղաքին։ Վալպարէզոյի մէջ կը տիրէ միջոգային, առեւտրական կեանք մը, Եւրոպացի մեծ վաճառականներ հոս հաստատած են իրենց կեդրոնը։

Եզերքին երկայնքը ծովուն և ծովածոցին միջեւ կը տարածուի մեծ պտղոտուն լերան ցից պատին վրայ, արուեստով յարդարուած բնութեան ծոցէն։ Հաղորդակցութեանց գլխաւոր կեդրոնն է, փառաւոր շէնքերով և կրպակներով ճոխ, կառավարութեան և պանքներու կեդրոնը։ Վալպարէզոյի օտար գաղթականութիւնը խիստ բազմաթիւ է, և այս օտարականները մեծապէս աջակից եղած են Վալպարէզոյի նշանակութիւնը արագ արագ աւելցնելու իրրեւ վաճառականութեան քաղաք։ Մասնաւորապէս գերման, անգլիական և ամերիկեան տարրը։ Քիլիցիք չատ սիրով կը վարուին օտարներուն հետ։

Քիլիցիք մեծ մասամբ խառնուրդ են հիւսիսային Սպանիացիներու և Արօքանիներու, այս վերջինը հնդկացիր ժողովուրդ մը, որոնք այսօր 30,000 հոգի են, և Քիլիի սահմաններուն մէջ կ'ապրին կատարեալ անկախութեամբ։ Քիլիի լաւագոյն ընտանիքներուն մէջ մէկն առաւ է եւրոպական սերունդը, որ աշխատասէր և յառաջդիմութեան ընդունակ ժողովրդեան կարգը կը կազմէ։

Քիլիցին ամէն կերպով երկրասէր է, կը սիրէ իր հայրենիքը և ամէն առթիւ կը պարծի անով։ Եռանդով կ'իւրացնէ քաղաքակրթութեան բարիքները, պատիւ կը համարի սիրել գեղարուեստը, գիտութիւնը և գրականութիւնը։ Հեռեւաբար զարմանք չէ որ օտարներուն հիացումը գրաւած է։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ.— Բուզվէլդ նախագահին աղջիկն ու փեսան, Տէր և Տիկին Լոնկուըրթ Եւրոպայէ դարձին, ուղղակի, Օյթը Պէյ գացին Նախագահին մօտ։ Մր. Լոնկուըրթ Նիւ-Եորք դարձաւ, և կը պատրաստուի Խորհրդարանի ընտրութեան համար իր աթոռը պաշտպանել Ընկերվարական մը դէմ։ Մր. Լոնկուըրթ իր Անգլիա այցելութեան վրայ խօսելով կ'ըսէ.—

«Շատ չտեւեցան բաներ տեսանք, և մեզի ցոյց տրուած հիւրասիրութենէն չատ գոհ մնացինք։ Մասնաւորապէս չահագրգռուեցանք Երեսփ. Ժողովէն, որուն չատ մը անդամները տեսանք, Երեսփոխան թէ Լորտ։ Հակամերիկեան զգացում չգտայ, զոր վերջերս քանի մը նշանաւոր Ամերիկացիք գտան Անգլիոյ մէջ։ Ընդհակառակն իւրաքանչիւրը իր Անգլիա այցելութեան վրայ խօսելով կ'ըսէ.—

«Ինչպէս ինքնիրենս ուրիշ անգամներ ալ ըսի, Անգլիան ամենայն ազնուութեամբ ընդունեցաւ զիս։ Ամենայն ինչ ինձ համար հաճելի եղաւ։ Ամենայն ինչ ինձ համար հաճելի եղաւ։ Ամենայն ինչ ինձ համար հաճելի եղաւ

Այրի տիկին Ե. Արծրունի և զաւակունք, Տիար Արտաշէս Արծրունի, ինչպէս նաև Արծրունի, Գափամաճեան, Ջօրայեան, Ծաննի, Պապեան, Ցակոբեան ընտանիքները ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն դառնադէպ մահ իրենց ողբացեալ ամուսնոյն՝ հօր, եղբօր, փեսային, քեռայրին և ազգականին՝

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԷՖ. ԱՐԾՐՈՒՆԻ

որ յետ երկարատև և տոժանելի հիւանդութեան հանգեաւ ի Տէր, այս առաւօտ։

Բարեկամք և ծանօթք կը հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ յուղարկաւորութեան տխուր արարողութեան, որ պիտի կատարուի վաղը, Երեքշաբթի, ժամը 3½ (Ք. Թ.) Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին, ուր արդէն փոխադրուած է հանգուցեալին մարմինը, և անտի մարմինը պիտի անփոփուի Խաչագիւղի Ազգ. գերեզմանատունը, իր ընտանեաց յատուկ դամբարանին մէջ։

Բերա 7 Օգոստոս 1906

Ծանօթ. — Կը խնդրուի ծաղկեպսակ չի զրկել։

Մահաղդ չընդունողներէն կը խնդրուի զայս իբր այն նկատել։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՈՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

20 Օգոստոս 1906

Ֆրանսական 3%	97.67
Օսմանեան Միացեալ	97.42
Երկաթուղի	146.—
Պանք Օթթոման	648.—
Ռէժի	439.—
Թրանսվալ	65.75

ՐԷՍՄԻ

ԹԷՎԱՖԻՇԱՔ

Վաղիֆէի մէմուրիյէթինի հիւանի իֆատէ մէսախի միւշահէտ օլմասընա մէպնի Պէրլին սէֆարէթը Սէնիյէսի պաշ քեաթիպի սաատէթլու Էմին պէյ էֆէնտիյէ թէրֆիֆէն րիւթպէի Ուլա սընրֆը Սանիսի։

Վաղիֆէի մէմուրիյէթինի հիւանը իֆատէ միւշահէտ օլան մէսախի մէմուսհասընա մէպնի մուհասէպէի ումումիյէի մալիյէ հիսապաթ շիւպէսի միւտիրի սաատէթլու Լութֆի պէյ էֆէնտիյէ թէրֆիֆէն րիւթպէի Ուլա սընրֆը Սանիսի թէվֆիհ պույրուլմուշ սընը։

ՄԻՏԱԼԻԱ

Տէրսաատէթ ժանտարմա ալայընընն Շիլլի վէ Բանկալթի ումուրը զապթասընա մէմուր միրլիվա սաատէթլու Մէհմէտ Նէճիպ բաշտեա Ալթուն Լիագաթ միտալիասը իհսան պույրուլմուշ սընը։

ՆԵՐՔԻՆ

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ ԹԱՆԿԱԴԻՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ.—Այտընի կուսակալ Բեամիլ փաշա, այն ուրախութիւնը լուրին վրայ թէ Վեհ. Սուլթանին թանկագին առողջութիւնը կատարեալ է, մէկ քանի պաշտօնատարներու հետ Իզմիրի արհեստագործական վարժարանը գնաց, որուն բակին մէջ հաւաքուեր են ուսուցիչները, ուսանողները և բազմաթիւ անձեր։ Միւֆթին հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ ըրաւ կայս։ արեւշատութեան համար։ Բոլոր ներկաները ձայնակցեցան։ Իզմիրի զօրաբաժնին հրամանատարն ալ զօրանոցին մէջ աղօթքներ կատարել տուաւ, յետոյ նոյն զօրանոցին մէկիթին մէջ Մէվլուտ կարդացուեցաւ և բարեմաղթութիւններ եղան կայս. արեւշատութեան համար։

*** Պոլսոյ հելլենական առեւտրական Սենեկին լրագիրը, Օսմ. երկիրներուն մէջ առեւտուրով և արհեստագործութեամբ զբաղող հելլէն հպատակներու անունով, մասնաւորյօդուածով մը ուրախութեամբ կը ծանուցանէ Վեհ. Սուլթանին թանկագին առողջութեան կատարեալ ըլլալը և բարեմաղթութիւններ կ'ընէ կայս. արեւշատութեան համար։

*** Հրէական բոլոր աղօթատեղիներուն մէջ, շաբաթ օրը գոհաբանական աղօթքներ կարդացուելով բարեմաղթութիւններ եղան կայս. արեւշատութեան համար։

ՕՐԻՆԱԿԱՆ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Առեւտրական կանոնագրին վրայ վերջերս աւելցուած տրամադրութեանց համաձայն, ինչպէս յայտնի է վաճառականները երբ իրենց անշարժ կալուածները ուրիշի մը փոխանցեն կամ աւանդ ձգեն, Տէֆթէրխանէի վարչութեան ցոյց տալիք իլմուխապէրները պարտաւոր են արձանագրել տալ Պոլսոյ առեւտր. Սենեակին կողմէ։ Նոյն Սենեակը հարցուց թէ իր այդ արձանագրութեան համար պատասխանատու է յառաջիկայն, երբ մնանկութիւն մը տեղի ունենայ, Պետական Խորհուրդը պատասխանեց թէ, նկատելով որ կարգ մը վաճառականներ, որոնք մօտ օրէն մնանկ պիտի հռչակուին, իրենց կալուածներն ու գոյքերը ուրիշին կը փոխանցեն կամ գրաւի կը դնեն, որով Մասպէն ուղղակի ապրանք փախցուցած կ'ըլլան և այդպէս ուղղակի պահանջատէրերուն վնասած, իբր նախազգուշութիւն այդ տրամադրութիւնը աւելցուցած է։ Առեւտրական Սենեակը իրր մօտէն գիտակ վաճառականի մը վարկին ու ընթացքին, բնական է թէ այդ տեսակ դիմումի մը պահուն եթէ կասկածելի տեղեկութիւն մը ունենայ, չպիտի վաւերացնէ իլմուխապէրը և ձեռնտաս դատարանին տեղեկագրելով գործը, վաճառման, փոխանցման կամ գրաւադրութեան արգելք պիտի սրբուի։ Մնաց որ, Սենեակը արդէն օրինական իրաւասութիւն չունի կալուածական փոխանցման պէս գործողութիւն մը արգիլելու։ Հետեւարար, առաջիկայ մնանկութեան մը համար Սենեակին բնաւ պատասխանատուութիւն չիյնար, եթէ նոյն իսկ իլմուխապէրի վաւերացման պարագայ մը ալ կայ մէջտեղը, մնանկութենէն առաջ տեղի ունեցած։

ՀԱՄԱ-ՀԱԼԷՊ երկաթուղիի նոր գիծին առժամեայ ընդունելութիւնը կատարելու համար մասնագիտական յանձնաժողով մը կազմուեցաւ երկաթուղիներու տնօրէն Խայրի պէյի նախագահութեամբ։

*** Համա-Հալէպ-Բայաք գիծը մօտերս պիտի բացուի ժողովուրդին առջեւ։ Այս երկաթուղիին շնորհիւ Պէյրութ աւելի մեծ կարեւորութիւն կը ստանայ։ Հետեւաբար նոյն նաւահանգիստին մաքսաւունները պիտի ընդարձակուին։

ՄԱՅՐԱԿԱՆ ԱՊԱՍՏԱՆԱՐԱՆ. — Կայս. Իրատէի մը համաձայն Պոլսոյ մէջ մայրական ապաստանարան մը պիտի հաստատուի յղի աղքատ կիներու համար, որոնք ձրիաբար հոն պիտի ընդունուին։ Այն կիները որ կարդալ գրել գիտեն և զերծ են ամէն տեսակ վնասներէն ախտ, իբր ուսանող պիտի ընդունուին ապաստանարան, գործնական և տեսական մանկաբարձութիւն սովրելու, երեք տարուան շրջանով մը։ Այս կերպով շրջանաւարտ եղող մանկաբարձները գաւառները պիտի ղրկուին, ուր ծննդաբերութեանց զոհեր չատ կ'ըլլան։ Մայրական նոյն ապաստանարանին չինութեան ծախքը պիտի հոգայ Քաղաքապետութիւնը։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ և թղթատարական վերատեսչութիւնը որոշեց Պոլսոյ ուարուարձաններուն նամակատանց մէջ հեռագրական գործիքներ դնել և ներքին ու արտաքին հեռագիրներ ընդունիլ։

ՄԱՔՍԱՏՈՒՆՆԵՐԸ. — Եպարքոսական պաշտօնագիր մը ծանոյց մաքսային վերատեսչութեան որ մաքսատանց մէջ ապրանքները կշռելու յատուկ բոլոր գործիքները ուշադրութեամբ գործածուին և ստէպ քննուելով աւրուածները շուտով նորոգուին կամ փոխուին։ Եթէ հաստատուի որ պատանեալ պաշտօնեաները պէտք է դաժին պէս չեն կատարեր կշռելու գործողութիւնը և թէ այդ պարագան մասնաւոր դիտումի մը արդիւնք է, նոյն կարգի պաշտօնեաները իսկոյն պիտի փոխուին. իսկ եթէ հաստատուի որ սխալի արդիւնք է, առաջին անգամ կէս և երկրորդին ալ ամբողջ ամսաթոշակ վար դրուի. իսկ երրորդ անգամուն նոյն պաշտօնեան պաշտօնանկ ըլլայ։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔԵՐԸ.— Երբ կալուածատէրերը դիմում ընեն իրենց կամ իրենց ազգականներու յատնեալ թաղակներով վճարելու իրենց կալուածատուրքերը, յաճախ գործողութիւն չէր կատարուեր, մինչեւ որ լուսաւորութեան, կազի և թանզիմաթի տուրքերէն ատոնց ունեցած պարտքերը չվճարուէին։ Ներքին գործոց նախարարութիւնը գրեց Քաղաքապետութեան որ այսպիսի դժուարութիւններ չյարուցուին, և կալուածական տուրքերը գանձուելով, ուզուած գործողութիւնը կատարուի։ Դալով լուսաւորութեան և թանզիմաթի տուրքերուն, ատոնց գանձման ալ հոգ պէտք է տանին Քաղաքապետական հարկահաւաքները։ Սակայն Ներքին գործոց նախարարութեան պատասխանուեցաւ թէ կազի և թանզիմաթի տուրքերը վճարելու համար կալուածատէրերը բացարձակապէս անհոգ են, հետեւաբար անհրաժեշտ կ'ըլլայ որ կալուածական փոխանցման, շինութեան կամ նորոգութեան հրաման խնդրելու ատեն քաղաքապետական տուրքերը պահանջուին։ Քաղաքապետութիւնը այս պատասխանը տալով հանդերձ, զեկոյց բոլոր թաղապետութեանց, որպէս զի հոգ տանին իրենց ժամանակին գանձելու քաղաքապետական տուրքերը։

ՍԹՈՐՋԱՂԱՄԻ Օսմ. դեսպան զօր. Շէրիֆ փաշա ամիս մը պտոյտ կատարեց Սպիցպէրկի մէջ, ուր հասեր է Արշալոյսի Սառուցեալ ովկիանոսին մէջ, հիւսիսային լայնութեան 80րդ աստիճանը։ Շէրիֆ փաշա որսացեր է ճերմակ արջ, սիպերիական եղջերու, փոկ և այլն։

ԴԱՍԸՄ-ԲԱՇԱՑԷՆ ՖԷՐԻԴԻՆ ԹՐԱՄՈՒԷՑ.— Ֆարուքի Հասիպ էֆ. և ընկերութիւնը մենաշնորհ խնդրեց ձիաքարշ թրամուէյ մը հաստատել Դասրմ Բաշայէն մինչեւ Թաթավլա և անկից ալ Ֆէրիգիւղ։ Այս խնդրանքը կը քննուի Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան կողմէ։

ՎԵՐԵՐԱԽՏԸ ԴԱՒԱՌՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ. — Գասթէմունիի մէջ վեներախտի տարածման դէմ պայքարելու համար կիւլխանէի հիւանդանոցէն վկայուած 12 թուրք մանուկներ բժիշկներ կը մեկնին հոն։ Զինուորական վարժարաններու վերատեսչութեան խնդրանքին վրայ Տրապզոնի վեներախտաւորներու հիւանդանոցին մէջ անկողիններու թիւը պիտի աւելցուի, իսկ Սամսոնի մէջ ալ 50 անկողիններոց տաղաւար մը պիտի կցուի հիւանդանոցին, ուր ֆրանկասաւորներ և այլն պիտի դարմանուին։ Սամսոնի և Տրապզոնի նահանգներուն մէջ ալ պիտի գործադրուին Դասթէմունիի մէջ գործադրուած միջոցները վեներախտի տարածման դէմ։ Ասոնք են ամուսնական կանոնադրութիւններ և բժշկական քննութիւն՝ նոյն տեղէն մեկնողներուն։

«ԲԻԻԼԱԿՆ»ի Խմբագրութիւնը հեռաւեալին հրատարակութիւնը կը խնդրէ մեզմէ.— «Բիւրակն»ի 28րդ թիւին մէջ եաղմայի վաճառական ձիրմէճեան եղբարց քօնքօրատէյին վրայ խօսուած էր։ Այս ձիրմէճեան եղբարք եաղմայի ծանօթ վաճառական ձիրմէճեան եղբարց հետ բնաւ առնչութիւն չունին, այլ շուկայի մէջ պատմայի վաճառական ձիրմէճեան եղբայրներն են։

ԿԱՑՍ. ԲԱՇԽԿԱԿԱՆ Վարժարանէն յաջող քննութեամբ մը ատամնաբոյժի վկայական ստացաւ բնիկ Պարտիզակցի Տիար Արտաշէս Գիւտեան։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԴՈՄԷՆԻ ՄԸ ՇԱՀԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆԸ. — Կիրակի առտու Բէշիքթաշի մէջ տարօրինակ արկած մը պատահեցաւ, որուն, որուն քիչ մնաց զոհ կ'երթային ծանօթ ընտանիքի երկու դեռատի աղջիկներ։ Օր. Անապիս Բաքա և Օր. Քօլլարօ Ծովեզրին մօտէն կ'անցնէին, երբ իրենց վրայ յարձակեցաւ գոմէշ մը որ սայլէ մը քակուած հոն կը հանդիսէր, չուանով մը միայն կապուած։ Ապահովաբար Օր. Բաքայի կարմիր հովանոցէն խրաչած էր գոմէշը, քանի որ այդ կարգի շատ մը կենդանիներ կարմիր գոյնը չեն սիրեր և կը գրգռուին անկէց։ Գոմէշը շղթան խզելով գլուխը վար ծռած խոյացաւ Օր. Բաքայի վրայ որ գետին տապալեցաւ և թեւէն ու դէմքէն ճմլումներ ստացաւ, կենդանին յետոյ յարձակեցաւ Օր. Քօլլարոյի վրայ, որ նոյնպէս գետին տապալեցաւ։ Բարեբաղդաբար աղջիկները ծանր վէրքեր չստացան։ Այս տեսարանը դիտողներ վազեցին կենդանին զսպելու համար։ Ցոյն կառապան մը Անէպեթի աթոռ մը առած, կենդանին դէմ ելաւ և յաջողեցաւ անոր գլուխը աթոռին չորս ոտքերուն մէջ առնել, նորօրինակ բռնաձաւիկի մը պէս։ Բայց գոմէշը, ա՛լ աւելի կատղած, ծովին կողմը արշաւեց և Ջուրին մէջ խորասուզուեցաւ։ Հինգ վայրկեան ետք լողալով ելած էր Բէշիքթաշ քառորդ ժամ հեռու Այ-Եանի անուն տեղը ուր բազմաթիւ անձեր եկած էին կանուխէն քիչ մը թարմ օդ շնչելու։ Ծովային գաղան մը կարծեցին զայն նախ, բայց գոմէշը երբ եղերք ելաւ, ամէն մարդ սարսափած սկսաւ փախչիլ։ Կենդանին անարկած շարունակեց իր կոյր արշաւը, մինչեւ որ իր սայլաւանը ելբիստաարդ թուրք մը, դժուարաւ կրցաւ զայն զսպել։ Մինչ այս մինչ այն, երկու օրիորդները փոխադրուեցան իրենց տունները, ուշակորոյս վիճակի մէջ։ Օր. Բաքա մինչեւ իրիկուն չի կրցաւ խօսիլ, իրիկուան էր որ քանի մը բառ կրցաւ արտասանել։

*** Դարթալի գայմագամ Թէվֆիք պէյ, այս արկածին վրայ, հրամայեց սայլապաններուն, որպէս զի ասկէց ետք ուշադրութիւն ընեն և լաւ կապեն գոմէշներն ու եզները։

ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ. — Թէբէ-Պաշի, Սէտի կողմերը բնակող ատաղձագործ Եանի առջի գիւղի ժամը 2ին ատենները սպանուած էր, թեւէն և ձախ ականջէն վիրաւորուած։ Ոստիկանութիւնը խիստ քննութեան մը ձեռնարկելով, հաստատեց թէ մարդասպանն է ներկայիս Եանի, որ կը բնակէր Լաւելի Զէյմէ Ցակոբի աբարթմանը։ Եանի ձերբակալուեցաւ։ Սպանեալ Եանի նոյն գիւղերը տուն եկած էր և ձեռքի ուտելիքները կնոջը տալով և քանի մը գաւաթ օղի կոնծելով, դրանը առջեւը կը պառկէր օդ առնելու համար։ Այս պահուն ներկայիս Եանի եկաւ և նոյն տեղը գինեպան Միխալէն գարեջուր մը ուզեց։ Մարդը ըսաւ թէ գարեջուր չկայ։ Այս խօսքին վրայ ատաղձագործն ալ մէջ մտաւ, և ինչպէս եղաւ ահա վէճ մը ծագեցաւ։ Այս պահուն էր որ ներկայիսը քաշելով դաշոյնը սպանեց Եանին։ Բերայի կառավարութեան բժիշկ Տոքթ. Տիգրան պէյ քննեց սպանեալը և արտօնեց թաղումը։

ՊԱՐՏԻԶՊԱՆ Թանաչ, առջի օր յարձակեցաւ Օրթագիւղցի Եանիի վրայ որ նոյն պահուն հոնկէ կ'անցնէր, և կոնակէն վիրաւորելով փախաւ։

ԾՈՎԻ ՎՐԱՑ. — Գարթալի առջեւ կիրակի օր առտաստաւոր մակոյկ մը չբզկեցաւ։ Մէջը գտնուողները Զիա, Անմէտ և Սալիհ էֆ.ները և մակուսվար Նիքոլի ծովը ինկան։ Մէկ քանի անգամ ջուրին տակը գացին ու վեր ելան, սակայն Ճէմալ էֆ. անուն անձ մը օգնութեան փութալով, ամէնքն ալ ազատեց։

ՍԿԻԻՏԱՐԻ նաւամատոյցին մօտ, առջի գիշեր ծագած հրդեհէն այրեցան նաեւ բաց ի կաղէօզի քարուկիր գործարանէն անոր տակը գտնուած փայտավաճառ Արմենակ էֆ.ի ու յարդավաճառ Լօմէրի խանութներով։

ԹԱՏՐՈՆ ՄՆԱԿԵԱՆ

Վաղը գիշեր, Գասրքէօյ, Մէօհիւրտարի ամառնային թատրոնը, ժամը 2ուկէսին, Մնակեան Օսմ. Տրամաթիկ թատերախումբին կողմէ պիտի ներկայացուի,

ԴԺԲԱՂԴ ԱՄՈՒՍԻՆԸ

Տուամ 5 արար

ԶԱՒԵՇՏ 1 ԱՐԱՐ

*** «Բաց նամակ»ին պատասխան.— Առ Պ. Թիւբիւնեան

«Պարոն,

«Հանրածանօթ կատակերգակ Պ. «Զափրաստ մեր խումբին կ'անդամակ«ցի։ Եթէ ատիթ չէ ունեցած բեմին «վրայ ելնել, պատճառը՝ իր նիւթական «ուժին հետ բարոյական ուժին ալ վրայ «տալն է։ Հետեւաբար մեր յարգելի դերասանապետը խնայած է զինքը «յոգնեցնելէ։ Նախ պէտք է այդ յար«գելի ծերունին նիւթապես կազդուրել և յետոյ ձեր փափաքին յաղուրդ «տալ, քանիոր այդչափ մեծ թատերասէրի «հովեր կ'առնէք (ներեցէք համարձա«կութեանս) և հրապարակաւ բացատ«րութիւններ պահանջել կ'ելլէք հրա«մայական չեչտով մը, ինչ որ խոստո«վանեցնք թէ քիչ մը անպատշաճ կը «հնչէ, երբ՝ իրաւացի ալ չէք մնա«ւանդ։ Կարծեմ այսչափը ձեզի կը «գոհացնէ։»

«Հնդունեցէք, եւայլն.

Ի դիմաց Օսմ. Թատերախումբի

ՎԱՀԱՆ ՇԱՀԻՆԵԱՆ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՊՈԼՍՈՅ ԱՌԵՒՏՐ. ՀՐԱՊԱՐԱԿ

(Օգոստոս 7 երկուշաբթի)

Առաջին ճերմակ	օխան		37½—38
Երկրորդ	»	»	36½—37
Խառն	»	»	35—
Զաւտարը	»	»	33—34
Կարծր առաջին		»	41—42
Կարծր մէջին		»	39¼—40

Երէկ 4 վակոն Անատոլուի ցորեն ժամանեց։

ԱԼԻՒՐ	ՂՐՇ.
Տեղական գերմա Ա. պարկ	71—71½
» » Բ. »	67—

ԹԵՓ

Օխան 16— փարա

ԳԱՐԻ

Քէօսթէնճէ քիլէն	12¼—12½
Բուռմէլի և Մէրսին »	11¼—12

ԲԱՄՊԱԿ

Բացում Օգոստ. 13ի

Լիվրբուլ	
Օգոստոս	5.29
Սեպտ.—Հոկտ.	5.18
Հոկտ.—Նոյեմ.	5.18
Ցուն.—Փետր.	5.20
Հանդարտ	

Փակում Ցուլիս 26ի.

Լիվրբուլ	
Տրամադրելի	5.75

ՅՈՐԵՆ

Փակում Օգոստոս 18ի

Նիւ-Եորք	
Տրամադրելի	78⅞

ՀՐԴԵՀ

Երէկ իրիկուան ժամը 2,15ին հրդեհ ծագեցաւ Էյուպ, Թօփճիլարի հրապարակին վրայ Սբիրոյի սեփական յարդի վաճառատունէն, հրդեհը տարածուելով այրեցաւ 3 յարդի վաճառատուններ, ոստիկանական պահակատոյ մը, նախնական վարժարան մը և մէկ սրճարան։ Ոստիկանութիւնը քննութեան ձեռնարկեց հրդեհին ծագման պատճառները հասկնալու համար։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 19 Օգոստոս.— Վերջին լուրերը կ'ըսեն թէ Վալբարէզօ քաղաքը մասամբ կործանեցաւ։ Հրդեհը կը շարունակուի։ 11,000 հոգի մեռան, կ'ըսուի։ Սանտիակօ քաղաքն ալ կործաներ է։ Քիլիի մէջ քանի մը քաղաքներ ալ քանդ ու աւեր եղեր են։ Անտեան լերանց փապուղիները խորտակուեցան։ Հաղարաւոր ժողովուրդ բացօթեայ կը բնակի։ Սրտաբեկութիւնը ընդհանուր է։

— Ֆրանսական կառավարութիւնը ցաւակցութիւն յայտնեց Քիլիի Բարիզի դեսպանին, Վալբարեզոյի և Սանտիակոյի ահաւոր երկրաշարժին առթիւ։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ.— Հեռագրական պարանը խզուած ըլլալով, Վալբարէզոյէ առնուած լուրերը հակասական են։ Ոմանք կ'ըսեն թէ հինգշաբթի իրիկուն ժամը 8ին, երկրաշարժի երկու զօրաւոր ցնցումներ, որոնցմէ առաջինը տուաց 5 երկվայրկեան, զգացուեցան Վալբարեզոյի մէջ։ Բազմաթիւ չէնքեր փլան, մասնաւորաբար Պելլավիսթա թաղին մէջ։ Պատերու փլուզման հետեւանքով մէկ քանի հարիւր հոգի մեռան։ Երկրաշարժին հետեւանքով հրդեհ պատահեցաւ քաղաքին մէջ մէկ քանի տեղեր։ Ելեկտրական լոյսի բոլոր խողովակներն ալ անգործութեան դատապարտուած են։ Անենկարագրելի խուճապ կը տիրէ քաղաքին մէջ։ Ամէն ոք խելայեղած է և չի գիտեր թէ ի՞նչ պէտք է ընել։ Քաղաքին ջուր բերող ճամբաները աւրուած ըլլալով, ջուրի պակաս ալ կայ, որով ջրհանկիրները ջուր չեն գտներ հրդեհը մարելու։ Քաղաքին բնակիչները սկսած են գաղթել։ Դողութեան փորձեր եղան, բայց վնասներն արգիլեցին։ Դողութեան ատեն բռնուած մարդիկ հրացանի բռնուեցան։ Կ'ըսուի թէ Սանտիակօ քաղաքը կործաներ է երկրաշարժէն։ Մեծ մտահոգութիւն կը տիրէ հոս։

ԲԱՐԻԶ.— Քիլիի մէջ մասնաճիւղ ունեցող առեւտրական Տուներու ստացած տեղեկութիւններէն կ'երեւի թէ Վալբարէզոյի երկրաշարժին վրայ տարածուած լուրերը չափազանցուած են։ Քաղաքին մեծագոյն մասը անաղարտ կեցած է եղեր։ Եւրոպայի բոլոր շարժագիր գործիքները ծանուցուին երկրաշարժ պատահած ըլլալը։

ՀԱՄՊՈՒՐԿ.— Քոլումոս չոգենաւային Ընկերութիւնը լուր առաւ թէ Վալբարէզո խարսխած իր երեք չոգենաւերը անաղարտ մնացած են։ Ընկերութիւնը լուր առած է նաև թէ քաղաքին ստորին մասը շատ քիչ վնասուած է։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ.— Հեռագրապարանը կը գործէ Վալբարէզոյի և Գալվէսդընի միջեւ, բայց ցամաքային հեռագրաթելերը խզուած են։ Շուկան կործանեցաւ հրդեհին պատճառաւ, որ դեռ կը շարունակէ։ Երկրաշարժը առեղի վնասներ պատճառեց նաև Զիլիի Անտեան լեռներուն մէջ, և Սանդարօզա քաղաքը շատ մեծ վնաս երեց։

ՄԱՐԻԼԻՆՊԱՏ.— Էտուարտ թագաւորը հանդիսական հացկերոյթ տուաւ Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ։ Ներկայ եղան Պուլկարիոյ իշխանը, Բոպուրկի Ֆիլիբ իշխանը, և քաղաքին իշխանութեանց ներկայացուցիչները։ Էտուարտ թագաւոր բաժակ պարպեց Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր կենաց, երկար տարիներ մաղթելով անոր՝ կատարեալ առողջութեամբ, Աւստրիամաճառ մեծ միապետութեան երջանկութեան համար։

Ֆրանց Եոզէֆ կայսրը հետեւակներու Դրդ գունդին պատուակալ պետ կարգեց Տանցմարքայի թագաւորը, իսկ Ռուսիոյ Սերկիյ Միխայիլովիչ մեծ դուքսը՝ պետ թնդանօթաձիգներու առաջին գունդին։

ՎԻԼՀԵԼՄՍՀԷՕՀԷ.— Վիլհելմ կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ։ Ներկայ եղան ի մէջ այլոց աւստրիական դեսպան կոմս Ցէկէնեի մարիս։ Գերման կայսրը՝ բաժակ պարպեց Ֆրանց Եոզէֆ կայսեր «իր հաւատարիմ բարեկամին և դաշնակցին» կենաց։

ՊԵՐԼԻՆ.— Նորssայէ Ալկեմայնե Զայդունկ կ'ըսէ թէ վարչապետ իշխան Պիւլով երկրագործական նախարար Մ. Բոտպիէլսքիէ բացատրութիւն պահանջեր է արդէն գաղթային զեղծումներու խնդրոյն մէջ իր մասին եղած ամբաստանութեանց վրայ։ Նախարարը անմիջապէս բացատրութիւններ տուեր է, և խնդրեր է վարչապետէն յայտնել կայսեր թէ կ'ուզէ պաշտօնէ քաշուիլ։ Մ. Բոտպիէլսքիի հրաժարականը ընդունուեցաւ։

— Կոմս Վիդդէ Ֆրանքֆօրդ ժամանեց և Վիլհելմհէօհի մէջ պիտի տեսակցի Վիլհելմ կայսեր հետ։

ԲԱՐԻԶ.— Երէկ մէկ քանի եկեղիցիներու մէջ կարդացուեցաւ Պապին կոնդակը։ Կաթոլիկ չրջանակներու մէջ կը յուսացուի թէ եպիսկոպոսները պիտի կրնան օրինական և եկեղեցական հանգամանք ունեցող կրօնական ընկերակցութեանց բանաձև մը գտնել՝ ապահովող թէ՛ Պապին, թէ եպիսկոպոսներու և թէ եկեղեցական կանոններու յարգուիլը։

ՄԱՏՐԻՏ.— Սպանիական հպատակ մը սպաննուած ըլլալով թանձէրի մէջ, Մարոքի սպանիական դեսպանը անմիջական հատուցում պահանջեց խստիւ։

ՀՄԱՅԵԱԿ ՔՂ. ԷՔՍԷՐՃԵԱՆ

ՏԱՐԵՐՔ ԱՇԽԱՐՀԻԿ ԼԵԶՈՒԻ

Ա. Բ. Դ. ՀԱՅՈՐՆԵՐԸ

Նոր տպագրութեամբ ի լոյս ելած են, կը ծախուին Կ. Պոլիս Սիւմպիւլի խան Միհրան էֆէնտի Փափազեանի դրատունը և ի Կալաթա Գուրչունլուխան Սագաեան տպարանը։ Գին Ա. հատորին 3, Բ.ինը 5, Գ.ինը 5։

% 30 ԶԵՂՉ 50—3

ՊՕՄ ՏԸ ՖԻԿ

ՏՈՒՓԷԼ 50 ՂՐՈՒՇ, ԿԷՍ ՏՈՒՓԷԼ 27 ՂՐՇ.

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ ԿՈՆՍՈԼԻՏԷ

Երէկ առաւօտ բացուեցաւ	Օ.Ո.	105.32
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	»	105.26½
Երէկուան էն բարձր գինը	»	105.33
» էն վար գինը	»	105.26½

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ առաւօտ բացուեցաւ	Ֆր.	145.50
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	»	145.12½
Երէկուան էն բարձր գինը	»	145.62½
» էն վար գինը	»	145.12½

Շերբէթը Խայրիէ	Օ. Ո.	37.—
Միտիլլիի Պանքա		6.—
Սելանիկի «	Ֆր.	173.
Քոմէրսիալ	Ա. Ո.	9.09
Քարասու Բրէվիլէժիէ	Ֆր.	167.50
» Օրտինէռ	»	156.—
Իզմիրի քարափ	»	595.—
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	Օ. Ո.	4.42
Թրամվայի բաժնեթուղթ	»	9.15
» պարտաթուղթ	Ֆր.	488.—
Տէրքոսի Ջուրի ընկ.	»	296.50
Անատօլ. Երկ. բաժնեթ.	Ա. Ո.	18.15
Քարափ Կ. Պոլսոյ	Ֆր.	457.—
Բրէսթի Ծոնսիէ Էժիբս.	1886	332.—
» » »	1903	267.—
Թրանսվալ		62.—

ՑՈՒՆԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

Ցունական փոխառութիւն	Ֆր.	265.—
Պանք Նաս. Կրէս.	»	430.—
» « » Նոր	Օ.Ո.	4.01
Լաւրիոմ	Ֆր.	57.50

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Օսմ. ոսկի 100 ղ.ին	ղ. փր.
Ֆրանսական ոսկի	87.09
Անգլիական ոսկի	109 29
Բօլ	90.30
Մէճիտիյէ արծաթ	107.16
Բուպլի թղթադրամ	8.72
Քրիմից	50.—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոնի վրայ չէք	ղրշ.	109.22½
Բարիզի » »	Ֆր.	22.97½
Վիէննայի » »	քուրօն	21.94
Պերլինի » »	մարք	18.70

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

19 Օգուսնու 1906

Ֆրանսական Ռանթ 3%	97.67
Օսմ. միաց. գոնս. 4% բաց.	97.62
» » » գոց.	97.45
Բումէլիի երկաթուղի	Ֆր. 146.50
Բէժիի պարտաթուղթ	» 442.—
Օսմանեան մաքս	» —.—
Օսմանեան Պանքա	» 645.—
Քրէտի Լիոնէ	» 1177.—
Բարիզի Պանքա	» 1543.—
Աւստրիական Ռանթ	4% —.—
Իտալական »	5% 102.40
Ռուսական » 4% 1901	59.90
Սպանիակ. արտ. փոխ.	4% 96.40
Պալիա Բարա Այտըն	Ֆր. 664.—

ՊԵՐԼԻՆԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

19 Օգուսնու 1906

Գերմանական 3%	86.80
Օսմ. Միաց Գոնս.	96.50
Օսմ. փոխառութիւն 1903	—.—
Բումէլիի երկաթուղի	146.25
Ռուսական 4% 1902	—.—
Անատոլ. Երկ. Պարտ. Ա.	—.—
» » » Բ.	—.—
» » Բաժնեթ. 60%	129.60

ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

19 Օգուսնու 1906

Օսմ. Բէժի	—.—
Բումէլիի երկաթուղի	162.—
Վիեննական պանք	549.—

ՊՐԻՒՔՍԷԼԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

19 Օգուսնու 1906

Օսմ. Բէժի	97.50
Բումէլիի Երկաթուղի	147.—
Վիեննական պանք	548.—

ՀՐԱՆՏ ԴԱՄԻԱՆՈՍԵԱՆ

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՄԱՅՈՒՆ
ՆԷԶԱՐԷԹԸ ՃԷԼԻԼԷՍԻՆՏԷՆ

Պէտլլերլինն նրսքը լիրա եւզ դրուշտան նագտէն՝ վէ նրսքը ապկէրի Էվգաֆը Հիմայունա մախսուս սուրէթ վէ սէրկի իլէ նյֆա օլունմագ իւզրէ զիյրտէ մուհարբէր մանլիլամթը պէրմուճիպը նիզամ ալ օրթ հաֆթա իլանդնտան 322 սէնէսի Թէմուզը՝ 31ինճի կիւնինտէն աղօսթօսը 7ինճի բաղար էրթէսի կիւնիւ սաաթ 10ա գատար պէրինճի վէ իքինճի վէ իւչինճի հաֆթա իլանաթընին միւզայէտէի ատիյէլերի վէ 4ինճի հաֆթա իլանընին տա սօն միւզայէտէսի իֆրա օլունմասդը ճիւէթէ եալընդը տէօրտինճի հաֆթա իլանը իչիւն էվրագը մէհիսը իտարէյէ թէվտի օլունընմայա տէկին 100տէ 5 վէ ատտէն սօնրա 100տէ 10 զամմ գապուլ օլունմասդընտան թավսիլ օլանլար վէ տահա դիյատէ մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէրին՝ դրյմէթը մուխամմէնէլէրինին էօյրինտէ միւսաւի թէէմին ազէլէրիյլէ պէրապէր Էվգաֆը Հիմայունա մանիլաթ իտարէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլերի իլան օլունտար։

ՊԻՐԻՆՃԻ ՀԱՅԹԱՍԸ

..13336..11336.—Կալաթատա Բէյմանքէշ մանալլէսինտէ Եիւքսէք Գալաբրյու ճատտէսինտէ 122, 124 նումէրօլը Ֆէվգինտէ 5 օտա վէ սէնտէկի 240 լիրաի Օսմանի քիրալը քեսրիկիր պէրասանէ վէ սաաթը տիւքեանլարը տէրունինտէ միւթէգարր քէրէսթէնի վէ մէնմարը կէտիրկինին 120 սէհիմանէն ատօրթ վէ միւքինին 240 սէհիմանէն 5 պուչուգ հիսսէլերի։ հաճի Լամէմ։

..4000..4000.— Այվանսէրայտա Գօրուճը Մէհմէտ Զէլէպի մանալլէսինտէ Գալաֆաթ Մէյտանը օսգաղընտա 24 նումէրօլը միւք մա կէտիք պիր պապ գալաֆաթը տիւքեանընընն սիւլիւս հիսսէսի։ հաճի Անմէտ։

..5723.— Գումգաբուտա Մուհնինէ Խաթուն մանալլէսինտէ Իպրահիմ բաչա ճատտէսինտէ 29, 31 նումէրօլը պիր պապ ֆրուն վէ պիր պապ տիւքեան իլէ միւթէմիլաթընտան պուլընան Քիւրքճի օղլու օսգաղընտա 3, 5 նումէրօլը վէ չէրի 440 զրուշ քիրալը արա վէ մէնզիլին 18 հիսսէ իթիպարբյա պիր հիսսէսի։

..5500..4000.—Սաբբեար գարիյէսինտէ Եէնի մանալլէ ճատտէսինտէ 75 նումէրօլը 2 օտայը միչթէմիլ պիր պապ գավէվ տիւքեանընընն բուպ հիսէսի։ էօրիճիւ Հիւսէյին։

..3000.— Էյուպպէ Սէրվի մանալլէսինտէ Վէզիր թէքքէսի ճատտէսինտէ միւքէրրէր 28 նումէրօլը 2 օտայը միչթէմիլ պիր պապ մէնզիլին պիթիւնիւ. Ամվի էֆէնտի։

9000. — Այվանսէրայտա Տօքլը Իպրահիմ Տէպէ մանալլէսինտէ Այվանսէրայ գաբուրը ճատտէսինտէ 6, 8, 10 նումէրօլը պիր պապ մէնզիլ թահթընտա միւք մա կէտիք 2 պապ տիւքեանընը սիւլիւս հիսսէլերի։ Նազիֆ։

..2000.— Խրգահ Շէրիֆտէ Խաճէ Վիսի մանալլէսինտէ Սամագօղ օսգաղընտա 6 նումէրօլը 2 օտայը հավի պիր պապ մէնզիլին նրսքի հիսսէսի։ հաճի Անմէտ։

..2500..2500.— Սկիտարտա Սիւլեյման Աղա մանալլէսինտէ Դարաճա Անմէտ ճատտէսինտէ 24 նումէրօլը Ֆէվգինտէ 2 օտայը հավի մուգատտէմա պապ էլեէվմ թավուգճը տիւքեանը կէտիկինին 120 սէհիմ իթիպարբյա 5 սէհիմի։ Շիւքրի էֆէնտի։

..3500.— Պէյգօղ գարիյէսինտէ Զէյմի Պաշը ճատտէսինտէ 2, 4 նումէրօլը Ֆէվգինտէ 2 օտայը հավի պիր պապ գավէվ տիւքեանընընն բուպ հիսսէսի։ հաճի Անմէտ։

..1500.— Իսկիտարտա Պաղլար մանալլէսինտէ Մէյտանէրգ օսգաղընտա 11 նումէրօլը 3 օտա վէ միչթէմիլաթը մալիմէյի հավի պիր պապ մէնզիլին սիւլիւս հիսսէսի։ Բահմի։

..30000.— Պէյօղլունտա Գաամիր խաթուն մանալլէսինտէ Քիրազ օսգաղընտա 9 նումէրօլը թախմինէն 202 զրուշ պիր գբթա արսանընն պիթիւնիւ. Ամվի։

ԻՐԻՆՃԻ ՀԱՅԹԱՍԸ

..3850.—Ֆաթիհէտ խարաճճը Մուհէտտին մանալլէսինտէ Էսկի Շէֆախանէ օսգաղընտա 2 նումէրօլը Ֆէվգինտէ իքի օտայը հավի չէրի 120 զ. քիրայա միւթէհամիլ պիր պապ տիւքեանընն բուպ հիսսէսի։ հաճի Անմէտ։

..45000. Պէտլը միւզայէտէսի 25 պին.— Անմէտիէ Սօֆուլար մանալլէսինտէ Բաղրալ պէյ օսգաղընտա 28 նումէրօլը պիր պապ ախոր իլէ 36, 32 նումէրօլը էլեէվմ պիրի պագալ տիկէրի գավէվ իլզրէ իքի պապ տիւքեան իլէ մէգքիւր ախորա մագլուպ Շէֆթալի օսգաղընտա 4, 3 նումէրօլը ախորը թէմամը։ Հաճի Անմէտ։

..4200.— Սամաթիատա Զրրաղը Հիլմի մանալլէսինտէ Հաճէ Գասրն ճատտէսինտէ 87 նումէրօլը միւք մա կէտիք պիր գբթա պօսթանընն անճագ միւքքիւնիւն նրսքի հիսսէսի։ Հաճի Անմէտ։

..12500. — Էտիրնէ Դարուսսրնտա Հաճիէ Սուլթան մանալլէսինտէ Լէօքինմիւլէր ճատտէսինտէ 40 նումէրօլը տէօրթ օտայը, ալթընտա պիր տիւքեանը միչթէմիլ պիր պապ մէնզիլին նրսքի հիսսէսի։ Նազիֆ։

..5000 Ֆէնէրբահչէ Թօգոմա Ճաֆէր մանալլէսինտէ Ճէբաչ օսգաղընտա 6 նումէրօլը պիր պապ պարագանրն պիթիւնիւ. Հաֆրզ Էօմէր։

35000.— Էյուպպա Գրզրլը Մէսճիտ մանալլէսինտէ Վաբոր իսկէլէսի ճատտէսինտէ 9 նումէրօլը չէրի 250 զ. քիրաա միւթէհամիլ միչթէմիլաթը մալիմէյի հավի պիր պապ գավէվիանէնին պիթիւնիւ. Հաֆրզ Էօմէր։

.. 3000.— Սուլթան Ամմատտէ Նազլպինտ մանալլէսինտէ Շէֆթալի չէչմէսինտէ 42 նումէրօլը իւչ օտայը պիր պապ մէնզիլին նրսքի հիսսէսի։ Հաճի Անմէտ։

..6000. Բիւչիւք Մուսթաֆա Փաշաաա Մէնլա Խսրօ մանալլէսինտէ Գարասարբգլը ճատտէսինտէ 21 նումէրօլը իւչ օտայը պիր պապ մէնզիլին նրսքի հիսսէսի։ Հաճի Անմէտ։

..5000. Պէտլը միւզայէտէսի 3000.— Դասրբկասա Շէհսիւվար մանալլէսինտէ Հիսարտիպի օսգաղընտա միւքէրրէր 3 նումէրօլը պիր օտայը պիր պապ մէնզիլին պիթիւնիւ. Հաճի Անմէտ։

..3189. Պէտլը միւզայէտէսի 2500. Սարբեար Դարիէսինտէ Եէնի մանալլէ ճատտէսինտէ 93 նումէրօլը պիր օտայը նանթէմամ պիր օտայը միչթէմիլ պիր պապ գավէվ տիւքեանընընն 16տա իւչ հիսսէսի։ Էօրիճիւ Հիւսէյին։

..1250 Սարբեար գարիէսինտէ Իսկէլէ սօգաղընտա իբի նումէրօլը պիր օտայը մուգատտէմա պիրա հավա գաբրգիանի օլուպ էլեէվմ պիր պապ գասսանը մաղազաընընն 32 սէհիմ իթիպարբյա 4 սէհմի։ Էօրիճիւ Հիւսէյին։

..6000.— Արնավուտ գարիէսինտէ պէօյիւք եաղիա ճատտէսինտէ 22, 24 նումէրօլը տիւքեան միւլքիւնիւն բուպ հիսսէսի։ Էօրիճիւ Հիւսէյին։

..10000.— Պէյօղլունտա Հիւսէյին աղա մանալլէսինտէ ճէվիզ օսգաղընտա 3 նումէրօլը՝ օտայը միչթէմիլաթը մալիմէյի հավի պիր պապ մէնզիլին բուպ հիսսէսի։ Հաճի Անմէտ։

..3400. Պէտլը միւզայէտէսի 1000.—Ալթը Մէրմէրտէ Քէաթիպ Մուսթաֆա մանալլէսինտէ Գուրբսիսկլի օսգաղընտա 36 նումէրօլը մուգաթաաը մակալ իլէ մանլուտի պիր պապ մէնզիլին պէր վէճէը վագքիիէք պապը մանալլինին սիւլա հիսսէսի։ Մուսթաֆա։

..2000.Էյրի գաբուտա Հաճի Իլիա մանալլէսինտէ Եսթաղան ճատտէսինտէ 18 նումէրօլը միւք մա կէտիկ պիր պապ մէնզիլին նրսքի հիսսէսի։ Մուսթաֆա։

..4500).—Դասրմ Փաշատա Հաճի Ֆէբրնատ մանալլէսինտէ Զբգմաղ Զէյմէ օսգաղընտա 25 նումէրօլը պիր օտայը պիր պապ մէնզիլին նրսքի հիսսէսի։ Մուսթաֆա։

5000.—Իսկիտարտա Հաճի Հիսսէյին Խաթուն մանալլէսինտէ Համամ օսգաղընտա 8 նումէրօլը 3 օտայը պիր պապ մէնզիլին նրսքի հիսսէսի։ Բահմի։

..11000.— Իսկիտարտա Հաճի Հիւսէյնի խաթուն մանալլէսինտէ քիրիչի օսգաղընտա 7, 50 միւքէրրէր 7 նումէրօլը ատգաղ օտայը իւչ պապ մէնզիլին նրսքի հիսսէսի։ Բահմի։

ԻՌԶԻՐԻՆՃԻԻ ՀԱՅԹԱՍԸ

..8000.— Խրրգաի Շէրիֆտէ Սազ Շէյմսէտտին մանալլէսինտէ Զուգուբ Զէյմի օսգաղընտա 42 նումէրօլը 2 օտայը պիր պապ մէնզիլին պիթիւնիւ. Հաճը Էօմէր։

..8000 Պէտլը միւզայէտէսի 6000.— Դրզ Թաչը գուբպինտէ Մուսթաֆա պէյ մանալլէսինտէ Տօլյաղ օսգաղընտա 33 նումէրօլը 3 օտայը պիր պապ մէնզիլին պիթիւնի։ Հաճը Էօմէր։

..1500.— Իսկիտարտա Իճատիյէ մանալլէսինտէ Քիւչիւք Զիֆթէ Գավագ ճատտէսինտէ 55 նումէրօլը պիր գբթա մէնզիլ արսասընն նրսքի հիսսէսի։ Հաճի Մահմուտ։

..1450 Պէտլը միւզայէտէսի 1000.— Զագմագճըլարտա Տայէ Խաթուն մանալլէսինտէ Զագմագճըլար ճատտէսինտէ 26 նումէրօլը չէրի 70 զրուշ քիրաա միւթէհամիլ պիր պապ տիւքեան կէտիկինին 7 հիսսէ իթիպարբյա պիր հիսսէսի Հաճը Էօմէր։

..6000 Իսկիտարտա Խայրէտտին Զավուշ մանալլէսինտէ Թօքթաչը ճատտէսինտէ 179, 181 մագլուպ նումէրօլը չէրի 100 զրուշ քիրաա միւթէհամիլ մա միչթէմիլաթ պիր պապ բաչաճը տիւքեանընյա պիր գբթա արսանընն նրսքի հիսսէսի։ Բահմի։

..10000.— Իսկիտարտա Խայրէտտին Զավուշ մանալլէսինտէ Թօքթաչը ճատտէսինտէ 171, 173 մագլուպ նումէրօլը վէ չէրի 160 զրուշ քիրաա միւթէհամիլ 5 պապ տիւքեան հավասընը միչթէմիլ մուգաատէմա իչկէմսէնի, էլեէվմ պիր պապ կաղէզ ֆասլրդասբյա պիր պապ մաղազանրն 6 հիսսէ իթիպարբյա 2 հիսսէսի։ Բահմի։

..16000.— Դապթաչտա Ցոսթմա խաթուն մանալլէսինտէ Պէյթիլմաճը սօգաղընտա 30 նումէրօլը տէրունինտէ պիր գույս, վէ պիր լիմմանընը հավի պիր գբթա արսանընն նրսքի հիսսէսի։ Շիւքրի։

..8002 Պէտլը միւզայէտէսի 6000.— Գալաթատա Սուլթան Պայազիտ մանալլէսինտէ Թօքմբլար ճատտէսինտէ 324 միւքէրրէր 324 նումէրօլը չէրի 600 զրուշ քիրաա միւթէհամիլ միւսթագբր ֆիհի էլեէվմ աչճը վէ եէմնիհի տիւքեանընընը միչթէմիլ պիր պապ խանի իթիմալ օլունան չէհրիյէ 28 ագչէ իճարի մուէճէլէլու պիր պապ տիւքեան միւլքինին տէրունինտէ միւսթագբը չէհրի 60 ագչէ իճարի մուէճէլէլին նիղամը քէսմիւրճիւ կէտիկինին 120չէր հիսսէ իթիպարբյա օն իքիչէր հիսսէսի։ Էօրիճիւ Հիւսէյին։

..16667.— Պէյօղլունտա Հիւսէյին աղա մանալլէսինտէ Թաթավլը սօգաղընտա 8, 10 նումէրօլը 16 օտայը միչթէմիլաթը մալիմէյի հավի պիր պիրինէ միւթասբլ 2 պապ մէնզիլին 6 հիսսէտէն պիր բիսսէսի։ Ամվի։

..3334 Թօքմանէտէ Բէյթանի էօմէր Փաշա մանալլէսինտէ Ադաբսու ճատտէսինտէ 5 օտայը պիր պապ մէնզիլին սիւլս հիսսէսի։ Ամվի։

..5000 Պէտլը միւզայէտէսի 4000.— Զարչուի Բէպիրտէ Եաղլըգճըլար ճատտեսինտէ 141 նումէրօլը պիր պապ տիւքեան տէրունինտէ միւսթագբը եաղլըդճը կէտիկինին նրսքի հիսսէսի։ Օսման։

ՏԻՕՐՏԻՒՆՃԻ ՀԱՅԹԱՍԸ

.. 750.—Գասրմ Փաշատա Հաճի Ամմէտ մանալլէսինտէ Էպու-էլ-Բիդա Տէրկէճանը օսգաղընտա 2 նումէրօլը տէրունինտէ պիր գույայը հավի պիր գբթա արսանընն նրսքի հիսսէսի։ Հաճի Էմմէտ։

..300.— Միրկէօն գարիէսինտէ Միրկէօն ճատտէսինտէ 76 նումէրօլը տէրունինտէ պիր գույայը հավի պիր գբթա արսանընն պիթիւնիւ. Հաճի Անմէտ։

..40000 25000.—Զարչուի քէպիրտէ Գալիագճրլար պաչը ճատտէսինտէ 221 նումէրօլը պիր պապ տիւքեանընն պիթիւնիւն. Հաճի Անմէտ։

..500.—Էտիրնէ գաբուսընտա Զաքքը աղա մանալլէսինտէ Այա Եորլի օսգաղընտա 60 նումէրօլը պիր գբթա արսանընն պիթիւնիւ. Օսման։

..6000 Պէտլը միւզայէտէսի 4000.— Մէվլլանանէ գաբուսընտա Այրտն Բէթթիւտա մանալլէսինտէ Զարգխանէ օսգաղընտա 10 նումէրօլը 4 օտայը պիր պապ մէնզիլին պիթիւնի Հաճի Մահմուտ։

..2000.—Դասը գարիէսինտէ Օսման աղա մանալլէսինտէ Այրլըրդ Զէյնէսի օսգաղընտա 30 նումէրօլը պիր գբթա արսանընն պիթիւնի Հաճի Մահմուտ։

..1330.— Իսկիտարտա Բաղար պաչը մանալլէսինտէ Միրոլը օսգաղընտա 6, 4 նումէրօլը պիր պապ տիւքեան իլէ Մէզդտաթ Բէյա մանալլէսինտէ Եէնի Մահալլէ ճատտէսինտէ 16նումէրօլը միւլք մա կէտիկ պիր գբթա արսանընը միւլքինին 12 հիսսէ իթիպարբյա պիր պուչուգ հիսսէսի։ Հաճի Էմմէտ։

..2250. Պէտլը միւզայտէսի 1700.— Գարա Կէսմիրիստէ Գարապաչ մանալլէսինտէ Պրգմաղ Մէսճիտ օսգաղընտա 22 նումէրօլը իբի օտայը պիր պապ մէնզիլին պիթիւնիւ. Մուսթաֆա։

.. 3333. Պէտլը միւզայէտէսի 13333.— Մահմուտ Փաշատա Հաճի Քիւչիւք մանալլէսինտէ Մահմուտ Փաշա ճատտէսինտէ 182 նումէրօլը չէհրի 300 զրուշ քիրաա միւթէհամիլ մա կէտիկ պիր պապ տիւքեանընն 9 հիսսէ իթիպարբյա 2 հիսսէսի։ Նազիֆ։

ԻՄՊԻՐԻՏՍԸ ՊԻՏԱՅԻՔ ՄԱՀԲԻՄԷՍԻ ԻՆԲՈՒ ՏԱՒԻԼԱՆԻՆՏԷՆ

Մեհեռնց պուլուճաճ միճեվիհերարբն ճիճսի

	Ասէտ	Հիսսէ
Պիր գբթա մաչալլաճ	1	.
Նարբաղ իպնէ	1	.
Քիւրէ	.	1
Պորուլու պրոչ	1	.
Միւնքէսէ իպնէ	.	1
Բըրլանթա իպնէ	1	.
Զիւլֆ ադար իպնէ	1	.
Թէք բասթալը քիւրէ	.	1
Քիւրէ	.	1
Թէք ֆիլէմենկի թաչը եիւզիւք	1	.
Պիլէզիկ	.	1
Մաչալլաճ ասքը	1	.
Բրըլանթա քիւրէ	.	1
Բէլլպէկկի պրոչ	1	.
Կիւլ քիւրէ	1	.
Տայիրէի քիւրէ	.	1
Պիր էլմասը գօլ սիւրմէսի	.	.
Բրըլանթա թէք թաչը եիւզիւք	1	.
Բրըլանթա » » եիւզիւք	1	.
» » » ատի		
Էլմասը եիւզիւք	1	.
Եաղուտը մարքիզ եիւզիւք	1	.
Քիար գասիմ ֆիլէմենկ թէք թաչը եիւզիւք	1	.
2910 տիրհէմ կիւմիւշ		

Խաղմնէի Խասսաի Շահանէ նուզարէթը ալիյէսինին Անմէտ Զէյն էլ Ապէտին էֆ. զիմմէթինտէ Իսկիտար Պիտայէթ մահքէմէսի իլամը իլէ մահքիմնին պիհ օլան ալանաղընին թէսվիկէսի իչուն մէրճուն օրուպ ֆիրուխթը մահքիմ պուլունան վէ ճնսս ուատէսի պալատէ մուհարբէր օլան միւճէվէրաթի իլէ մալիմ էլ ալրէհէմ կիւմիւշ իչպու Ազրաթոսը բուսմնին 14ինճի բաղար իրթէսի վէ 16 չարչէնպին վէ 17ինճի բէնճէչէպին կիւնդէրի սաաթ 4ան 7չէ գատար Տէրսաատէթէ Զարչուի Բէպիրաէ Դուլյամբրլար իչէրինտէ մէմուրը մուվաճճէհէսինտէ պիր միւզայէտ սաթրլաճաղընտան, իչթիրասընա թալիպ պուլունանլարրն վէ տահա զիյատէ մալիմաթ ալմագ իսթէյէնլերին էյնամ վէ էվգաֆը մէդքիւրէտէ մահալը մէդքիւրետ հազրը պուլունմալարը Իսկիտար Պիտայէթ մահքէմէսի Իճրա տաիրէսինտէն իլան օլունբը։

5 Ազրաթոս 1322

ԲՈՒՆ ՀԱՃԻ ԹԱՀԻՆ

Հայ վճառատուն յանձնարարուած և պարտատ հազաւսանելու, ամէն տեսակ լիք ճոչիկներու և ատն գործածութեան համար ընտիր խասայի։

Մահմուտ Բայա, փուռին դէմ. Մեծ Եալբզ իան, վարի յարկ Թիւ 16.—

Ապատիկի համար դիւրամատչելի պայմանք։

Կոնիկի համար 10% զեղչ։

37—50

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ ՀԱՄԻՏԻՅԷ

Օսմ. անանուն ընկերութիւն որ Ցունիս 16 թուակիր Կայս. Իրատի մը համաձայն կազմուած է Սելանիկի եւ Քէսքնսէհրէի ծովախորշերուն մէջ տգեղնաւային երթեւեկ մը հաստատելու համար

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 75,000 ՕՍՄ. ՈՍԿԻ

Հրապարակ պիտի հանէ 5ական ոսկինոց 5% այսինքն 25 զրշ. ոսկեդրամ տոկոսաբեր 15,000 հատ կրողին յատուկ բաժնեթուղթ, որ տարուան վերջը գոյացած հատոյթին վրայ շահաբաժին պիտի ունենան։

Ընկերութիւնը Սելանիկի և Քէսքնսէրէի ծովախորշերուն մէջ ճամբորդ և վաճառք պիտի փոխադրէ, և նոր նաւամատոյցներ և վաճառքներու մերանոյներ պիտի հաստատէ։

Պիտի կրնայ դրամագլուխը բարձրացնել մինչեւ 150,000 ոսկի, և 50000 բաժնեթուղթ հրապարակ հանել, ընդարձակելով իր գործունէութեան շրջանակը և սրընթաց շոգենաւեր բանեցնելով մինչեւ հելլէն սահմանագլուխի նաւահանգիստները։ Ընկերութիւնը դիրք է գրաւած, խարսխանիի սուրքէ, և իրեն պէտք եղած ածուխ, և այլ առարկաներ մաքսատուրք չպիտի վճարեն, թղթատարի հեռագրի ծախք չպիտի վճարէ, և ապրանք փոխադրելու համար պիտի կրնայ տուսպ գործածել։

Ընկերութեան պայմանաժամը 75 տարի է։ Առաջին 6 տարիներուն մէջ գործերը պիտի վարէ Շիրքէթի Խայրիէի Վարչական Խորհուրդը հերքին մասնաւոր կանոնագրին համաձայն ինչպէս կը տրամադրէ Կայս. Իրատէն։

Ընկերութիւնը իւրաքանչիւր չորս բաժնի 100ին 5 տոկոսով այսինքն 25 զրշ. ոսկեդրամ պիտի վճարէ ամէն մարտ 1ին։ Այս գումարը սովորական ծախքերու մէջ պիտի արձանագրուի, իսկ ամէն հասութին յատկեալ մասը պիտի պատկանի բաժնետէրերուն։

Որքիր ընկերութեանց նման, Շիրքէթի Խայրիէի Համիտիյէ եւս պիտի ունենայ պահեստի, և ապահովութեան գրամագլուխ, գլխավորի հաշիւ, եւն.։

Բաժնեթուղթերը պիտի ընդունին վիճակահանութեամբ։ Ջնջուած բաժինները փոխարէն պիտի տրուի լոյ չաշու իրաւունք ունեցող բաժնեթուղթ (action de jouissance), զոր ունեցողները ընկերութեան մենաշնորհին մէջոցին պիտի օգտուին չահաբաժնէն և երբ ընկերութիւնը գործերը դադրեցնէ պիտի օգտուին գոյքէն։

Բաժնեթուղթերուն հրապարակ նանուիլը եւ պայմանները

Օգոստ. 14 Բ. օրէն սկսեալ մինչեւ Օգոստ, 18ի ուրբաթ օր. կէս օրիդ բաժնեթուղթ առնել ուզողները իրենց անունը պէտք է արձանագրել տան դիմելով Պոլիս՝ Շիրքէթի Խայրիէի, Օսմ. Կայս. Պանքային և Սելանիկի Պանքային և Սկպանիկի Պանքային և մասնաճիւղերուն, իսկ գաւառներուն մէջ նոյն Պանքաններուն մասնաճիւղերուն։ Հանման գինն է հատը 5 օսմ. ոսկի, որուն կէսը պէտք է վճարուի կանխիկ իսկ մնացեալ կէսը՝ Նոյեմբեր 13ի կիրակի օր։

Օգոստոս 18էն մինչեւ 15 օր պիտի ծանուցուի թէ իրենց անունը արձանագրել տուող անձանց քանի բաժնեթուղթ ինկած է։ Եթէ խնդրանքը մատուցումէն ուշի ըլլայ, սորագրողներուն նոյն համեմատութեամբ բաժնաթուղթ պիտի տրուի։

Նախապատուութեան իրաւունք

Շիրքէթի Խայրիէի բաժնետերաց նախապատուութեան իրաւունք ունենալով նոր ընկերութեան բաժնեթուղթերուն գնման, իրաւունք ունին մէկ բաժնի տեղ մէկ բաժին առնելու, իսկ եթէ աւելի ուզեն, և արձանագրուին վերոյիշեալ համեմատական չափով միայն պիտի կրնան առնել։

Եթէ վճարումները յապաղին դրամը վճարել պէտք եղած օրէն սկսեալ 9% տոկոս պիտի գանձուի։ Ընկերութիւնը պիտի ծախէ այն բաժնեթուղթերը, որոնց երկրորդ մասնավճարը չէ եղած։ Այսպիսի բաժնեթուղթեր պիտի ծախուին։ Պոլսոյ Սակարանին մէջ, մասնավճարը օրէն մինչեւ 15 օր ետք, և վերոյիշեալ պիտի պատկանի բաժնեթուղթին տիրոջ որ այլ եւս ոչ է օրինական իրաւունք չպիտի ունենայ։

Ծախուած արժեթուղթերէն առաջ եկած հասոյթը բաժնետէրերուն կողմէ ընկերութեան ունեցած պարտքին պիտի յատկացուի, իսկ պակասը դարձեալ բաժնետէրերէն պիտի պահանջուի, ինչպէս նաեւ աւելին ալ եթէ պիտի տրուի։

Շիրքէթը Խայրիէի Համիտիյէի արժեթուղթերուն տոկոսը պիտի սկսի քանի 1323 տարւոյն Մարտի տասնչորսէն եւ հետեւաբար առաջին կրտրոնը 1324 տարւոյն մարտին առաջին օրը պիտի վճարուի։

Շիրքէթին բաժնետէր ըլլալու փաստաթղթերը հիմակուընէ նամակով կրնան իրենց անունը արձանագրել տալ։ Միայն թէ առաջին մասնավճարը այսինքն փոխարժէքին կէսը՝ նամակին պէտք է ներփակել։

Շիրքէթը Խայրիէի Համիտիյէի բաժնեթուղթերը կ. Պոլսոյ սակարանին մէջ պիտի ընդունուի։

ԱՅԱՄՆԱԲՈՅԺ

Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ,
6, ԲԻՐԻ ՄԵՆ-ԲԱՐՄԱԿ-ԴՈՒՌԻ ՓՈՂՈՑ, 6
ՀԻՒԱՆԴ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ԱՄԷՆ ՕՐ
Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ

ՀԱՅՈՒՀԵՍՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԱՏԱԲԱԶԱՐ

Այս վարժարանը, զոր կը վարեն ինն անդամներէն բաղկացած ինամակալութիւն մը, և ընկի ու Աժերիկացի 11 ուսուցիչներէն կազմուած ձեռնհաս ուսուցչական խումբ մը, հիմնական դաստիարակութիւն մը կուտայ բոլոր իրեն դիմող հայ աղջիկներուն։ Կաւանդուին բնական, իմաստասիրական, չափական և այլ գիտութիւններ։ Մասնաւոր ոյժ կը տրուի հայերէն և անգլ. լեզուներու նը կ'ուսուցուին նաև թուքերէն և ֆրանսերէն լեզուները։ Վարժարանին երկու ընդարձակ և օդաւէտ շէնքերը, ինչպէս նաև խնամակալութեան երկու բժիշկ անգամները մեծապէս կ'ապահովէն աշակերտուհիներուն առողջութիւնը։ Անատոլուի Երկաթուղին, որուն մէկ մասնաճիւղը մինչև քաղաքս կերկարի, ճամբորդութիւնը խիստ դիւրին և հաճելի կ'ընծայէ։ Գիւղ օթիներու աշակերտուհիներուն տարեկան է 12 օսմ. ոսկի, զոր երկու մասնավճարով պէտք է հատուցանել։ Դաշնակի դասի համար 5 կամ 3 ոսկի կը պահանջուի, դասատուութեան թիւին համեմատ։ Երգեհոնի դասի համար 2½ ոսկի կը պահանջուի։ Վարժարանին Լ. տաբէյրլանը կ'սկսի Սեպտ. 12 (Ն. Տ.) Դ. Իրիկունը։ Վարժարանին նոր յայտարարագիրն ուզողներուն ձրի կ'ղրկուի։

Ա. Ուի տեղեկութեանց համար դիմել Մր. Բիթի, Պայպրլ Հաուս, Կ. Պոլիս, կամ գրել Տ.Ռդ. Մ. Էֆ. Թամարճեանի, Ատեն. պէտ հնմակ գրութեան, Ատաբազար, 12—6

PHOENIX ASSURANCE L. Co.

„ՓԻՆԻՔՍ"

ՀԻՄՆՈՒԱԼ Ի ԼՈՆԴՈՆ 1782ԷՆ
ԵՐ ԳՈՐԾԷ Ի ՊՈԼԻՍ 1869ԷՆ Ի ՎԵՐ
ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱՆԱՆ ԸՆԿ.
Դրամագլուխ եւ պահեստ դրամ
Անգլ. ոսկի 4,218,000

ՓԻՆԻՔՍ ոսկի հրդեհի դէմ Ապահովագրական Ընկերութիւն մըն է, ծանօթ իր պատասխանատուութեամբ և վնասուց մէջ իր անմիջական վճարումներով։

ՓԻՆԻՔՍ կ'ապահովագրէ հրդեհի և ելոյթների դէմ ամէն տեսակ անշարժ և շարժուն առարկաներ։ յոյժ նպաստաւոր պայմաններով։

Ընկերութեան նպատակն եղած է.
ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ և ԱՆՄԻՋԱԿԱՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆԵՐՈՒՆ։ Ճարդ վճարած է տասնեւ քան 27,000,000 անգլ. ոսկի։

Ընդ. գործակալ Պոլսոյ և գաւառներուն
Գ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ
Ֆինդիկլի խան, Պանկ Օթոմանի քով
Դալաթիա
Փոխ Գործակալ Պոլիս
ՋԻՎԱՆ ԹԷՔԷԵԱՆ
Ֆենդիկլի խան 2,
20 14

Ο ԹԱԼՕՆ Տ'ՕՈ

Քարլօ էֆ. Անտամոնա, հաստատուած Դալաթիա, Պոյտատա փողոց, թիւ 103, ծանօթ է իրր առաջնակարգ կոշիկի գործարանատէր և 1903ի Աթէնքի միջազգային ցուցահանդէսին մէջ պատուոյ վկայական առած է։ Կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ ընտիր և առաջնակարգ նիւթերով և նուրբ ճաշակով պատրաստուած ամէն տեսակ կօշիկներ ունի այրերուն համար, 60 դրուշի գնով։ Կայ նաեւ կիներու համար խիստ [illegible] և տղոց համար կօշիկներ անդուիլներ և այլն։

ՊԱՆՔ ՔԸ ՍԱԼՕՆԻՔ

Մասնաճիւղ Դալաթիոյ.— Քամանցօ խան։

Պոլսոյ Գործակալութիւն.—Դարբրոնը օղլու բասաժին դիմաց Գեր էֆ. Քիւրիւգեանէ փողոց։

Պոլսոյ Գործակալութիւնը, Դալաթիոյ մասնաճիւղին նման, կը կատարէ Պանքայի ամէն տեսակ գործառնութիւններ։

Գործակալութիւնը կը կատարէ նաև գանձումներ Թուրքիոյ բոլոր գաւառներուն ինչպէս և Աբտասամանի համար։ 50—16

ԵԹԷ ԿՈՒԶԷՔ
ԱԺԱՆ ԱԺԱՆ ԳՆԵԼ,

եղանակս յատուկ վայելչ և դիմացկուն մանչու և աղջկան հագուստներ, կիներու համար տառ և մտաքս սալքե, պլուզներ, թաֆթա և պաֆրան մրսօներ, ֆիտասցոներ, ֆիլտիքոս և բուրդ չապիկներ կանանց և երկամարդոց համար, թաչիկակ, հովանոց, օժիտի յատուկ ճերմակեղէն, վերոգրեալս գործածութեան համար ամէն տեսակ ի բեղէնք։ Հաճեցէք դիմել Սուլթան Համամ, Տիգրանեան խան թիւ 4, 5, 7 վաճառատունը ուր պիտի գտնք եւ բոպպէն նոր հասած սգոյ տարազներու ճոխ մեծաբեր մը, անդրդիկ կերպով ածան գիներով։ Փորձէցէք անգամ մը այցելել և գոհ մնալիք անտարակուսելի է։ 16

Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆՕՐՈՅԺ

396, Բերա, Մեծ Փողոց, 396
(Նամիկ գաբէջրատան վրայի յարկը)

Ամենասասիկ ցաւած ակռաները վերականգնելու կը բուժուն, ցաւով դիմել և բուժուած վերադառնալու պայմանով։ Արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն յար և նման բնականի, ազատ ուրասանութիւն և կատարեալ ծամողութիւն երաշխաւորեալ։

Դարուս ամենակատարեալ գործեալ գործիքներու միջոցաւ առանց ցաւի ատամահանութիւն։

Ամենուրդ ամէն օր առաւօտեն մինչեւ կէս օր, և ճաշեն մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին։ 17—50

ԳՐԱՏՈՒՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԷՍԿԻԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ ԽՕՐԱՍԱՆՁԵՆՆՈՑ ԽԱՆ
Կեդրոն գիտական, վիպական, դպրոցական եւ մատենադարանի ամէն տեսակ գրքերու
ԼԱՒԱԳՈՒՅՆ ԶԵՂՉ
ԸՆՏՐՈՒ ՏՊԱԳՐ. ՎԻՄԱԳԻՐ ՈՒ ՏՊԱԳԻՐ
Այցաբարտ, շրջաբերական, նամակագրութիւն, պահարան, վկայական, վիճակագրիչ, բարենիշ, գասասանիշ, եւն. եւն.
Ցանձնարարութեանց առաքում օրը օրին ու նոյնութեամբ
Գործառնութիւն միշտ կանխիկ
ԳՐԱՏԱՆ ՀԱՍՏԷՆ
درسعادت خوراسانجیان خانده کتبخانهٔ جدید
8—50

„ՕՄԷԿՍ"

5 սէնտ իչուն թէհանէլու օլունմուչ այարը սաաթլար, գասրն վ